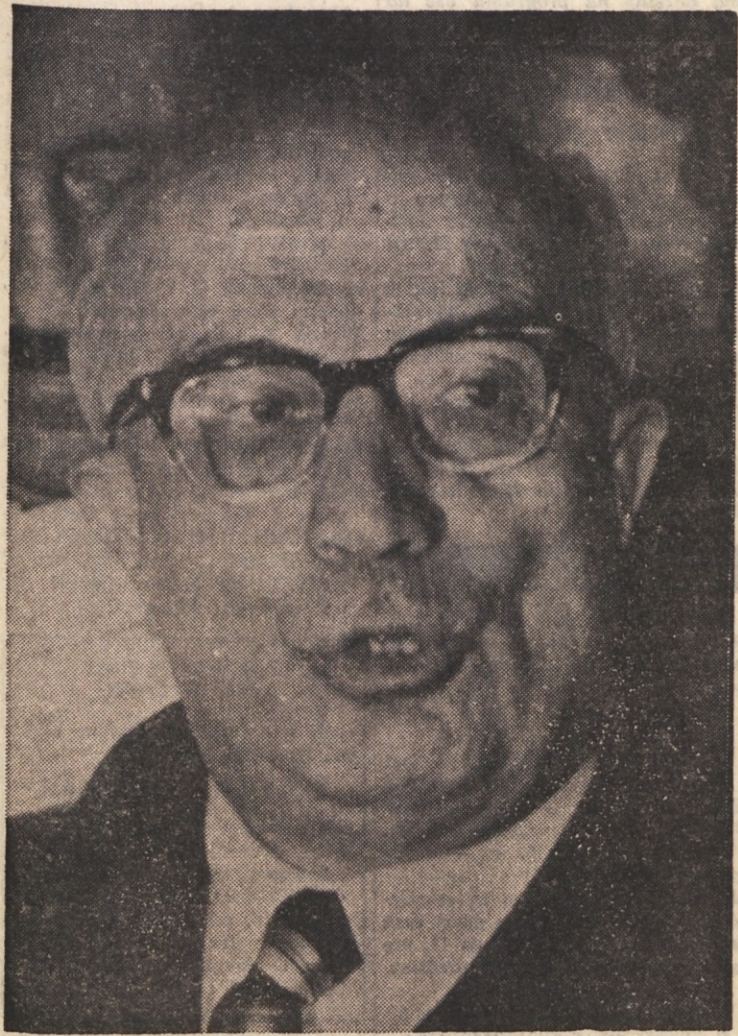

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerčim, razmnožen na oklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

ZAOSTRITEV POLITIČNE KRIZE PO NEUSPEHU TAJNIKA KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

FANFANI VRNIL LEONEJU MANDAT ZA SESTAVO LEVOSREDINSKE VLADE

Krščanska demokracija bo morala sedaj izbrati med socialisti in socialdemokrati, ki so sprožili vladno krizo, da izsilijo predčasne volitve

rečal s časnikarji. Povedal jim je, da so težave v levosredinski koaliciji povzročile odstop predsednika Rumorja 3. oktobra, da se je izognil zahtevanemu prevajanju vladne politike, «ki bi lahko imelo hude posledice». Fanfani je nato poudaril, da niti resen gospodarski položaj v Italiji, stvarni program krščanske demokracije in njegova osebna obveznost niso zadoševali za ponovno stvarne solidarnosti med štirimi strankami, čeprav so se vse štiri javno izjavile za levosredinsko politiko. Zaradi tega, je povedal Fanfani, ensem mogel izpeljati naloge, ki mi jo je dal državni glavar v okviru predvidenih političnih meja, ki jih je nakazalo osrednje vodstvo KD. Zato sem vrnil mandat.

Kriza je torej odprta, huja celo, kot je bila pred 22 dnevi, ko je padla Rumorjeva vlada. Po kateri poti bo šla krščanska demokracija po odločilo njeno osrednje vodstvo, ki se bo sestalo v nedeljo dopoldne, v ponedeljek pa bosta o tem sklepali obe demokristjanski parlamentarni skupini.

Z neuspehom Fanfania je bila v bistvu pokopana štiristranska levosredinska koalicija. Grob so ji izkopali socialdemokrati s svojimi provokacijami proti socializmu, vendar pa so jo palnili demokrati, ki so, vsaj tako pravi Fanfani, odločitev, podprli socialdemokrate. Ti so danes na seji tajništva ponovno poudarili, da bodo vstopili v tako levosredinsko vlado, ki bo izvajala politični program, o katerem so se štiri stranke dogovorile leta 1963, ko je bila sestavljena prva levosredinska vlada s predsednikom Moro. Socialdemokrati so ponovno poudarili, da bi morala nova vlada KD, PSI, PSDI in-ERI sloveti zgolj na lastni večini v parlamentu in bi morala izvajati strogo omejitve tako na desno kot na levo proti komunistom. Potem, ko je Fanfani seznanil z vsebino tega dokumenta, je sklenil, da vrne pogodbeni republike mandat.

Tajnik socialistične stranke De Martino je dal izjavo reviji «Panorama» še preden je zvedel za Fanfanijevo odločitev, ki pa je kljub temu izredno aktualna. V intervjuju socialistični voditelj pripominja, da je socialistična stranka preteklega julija sprejela znamenite davčne ukrepe skupno z ostalimi strankami, ki so jih sprejeli v imenu republike, da bi se izognili kreditov. To pa se ni zgodilo, pravi De Martino, kar je povzročilo poslabšanje gospodarskega položaja in zapostavitve z vsemi resnimi socialnimi in gospodarskimi posledicami. Zaradi tega je socialistična stranka zahtevala kot pogoj za sodelovanje v vladi, da se korenito spremeni gospodarska in socialna politika.

V odgovor, ugotavlja De Martino,

«so dobili zahtevo po predčasnih volitvah in po povratku k centizmu; nato pa še ultimatum pooblaščenega predsednika z označitvijo odnosov s sindikati, ki je bila v popolnem nasprotju s tem, kar vemo, da je pravilno in potrebno». De Martino nadalje poudarja, da je za socialiste leva sredina še vedno veljavna, toda «kot politika, ki slovi na srečanju med socialisti in demokristjani». Tajnik PSI opozarja, da se bodo socialisti odločno bojevali proti radikalizaciji političnega boja. Dodaja še, da če bo prišlo do protiljudske politike, kar bo neizbežno, če pride do desnorsredinske vlade, se bodo socialni spori izredno zaostriili in zna priti do hudega spopada z delavci in njihovimi organizacijami.

O današnjem stališču socialdemokratov in o izjavah, ki jih je dal njihov predsednik Tanassi, je namestnik tajnika PSI Craxi izjavil, da je zaradi tega kriza danes še bolj resna. Član socialistične leve struje poslanec Signorile pa je poudaril, da so socialisti že svoj čas postavili

krščanski demokraciji vprašanje izbire med PSDI in PSI. Zato mora KD, pravi Signorile, sedaj izbrati. Vprašanja, ki jih je PSI postavila preteklega septembra, bodo morala dobiti jasen in prepričljiv odgovor. Član osrednjega vodstva PSI Neri, ki pripada Mancinjevi struji, pa je izjavil, da je neuspeh Fanfania, se pravi tajnika KD, pripisati divji politiki skupine, ki stoji na čelu socialdemokratske stranke. Po njegovem mnenju je treba sedaj to krizo rešiti na demokratski način, skupno s silami leve sredine, ki so zavrile Tanassijeve stališča.

RIM, 25. — Tukaj so danes potrdili, da se bodo jutri nadaljevala pogajanja med delegacijama sindikalne federacije in Confindustrie o sindikalni zahtevi po izenačenju točke draginjske doklade na najvišji ravni. Pogajanja se bodo nadaljevala tudi v nedeljo. Ugotavlja, da bodo v teh dveh dneh industriji odgovorili na predloge sindikalnih organizacij.

RAZGOVORI O POLOŽAJU SLOVENSKE MANJŠINE V AVSTRIJI

DELEGACIJA KOROŠKIH SLOVENCEV PRI PREDSEDSTVU SR SLOVENIJE

Zastopnike slovenskih organizacij in Narodnega sveta je sprejel Sergej Kraigher - Potrjeno zavzemanje Slovenije in Jugoslavije za celovito izvajanje avstrijske državne pogodbe

LJUBLJANA, 25. — Danes je predsednik predstava Socialistične republike Slovenije Sergej Kraigher s članoma predstava republike Vido Tomšič in Mitjem Ribičem sprejel delegacijo slovenske narodne skupnosti v Avstriji.

V delegaciji, ki sta jo vodila predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij in Koroškem dr. Jožko Tischler in dr. Franc Zwitter, so bili dr. Pavle Apovnik, ing. Franc Einspieler, dr. Matevž Grlic, Rado Janežič, Karel Smolle, Stefan Rampusch, Lubo Urbajs in dipl. iur. Filip Warasch.

Razgovor sta se udeležila tudi generalni konzul SFRJ v Celovcu Bojan Lubej in generalni sekretar predsedstva SR Slovenije Zvone Zaluder.

Predstavniki koroških Slovencev so seznanili predsedstvo republike s stanjem in problemi slovenske narodne skupnosti na Koroškem s posebnim ozirom na položaj te skupnosti, ki ga je povzročil sklep av-

strijskih parlamentarnih strank o ugotavljanju manjšine zoper voljo celotne slovenske narodne skupnosti na Koroškem in stališča, potrjena na zboru zastopnikov in odbornikov obeh organizacij dne 6. oktobra 1974 v Celovcu.

Predstavniki koroških Slovencev so menili, da je sprično neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti Avstrije iz državne pogodbe in stopnjevanje krogov proti Slovincem nujno potrebno posvetovanje z najvišjim organom SR Slovenije o načinu in obliki podpore ter o načinu mačičnega naroda in Jugoslavije v skladu z njenimi pravicami in obveznostmi kot sopodpisnika avstrijske državne pogodbe za uresničitev njihovih ustavnih in mednarodnopravno zagotovljenih pravic.

Posebno so koroški Slovenci poudarili potrebo po primernem obveščanju in angažiranju mednarodnih forumov in javnosti o dejanskem stanju slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Predstvo Socialistične republike Slovenije je po izbranih pogovori, v katerih so bile osvetljene vse plati tega stanja, potrdilo zastopstvo koroških Slovencev, da presoja njihov položaj in potrebne ukrepe enako kot oni sami. Predstvo republike je v skladu s svojimi ustavnimi pravicami in obveznostmi, ki jih ima pri oblikovanju in izvajanju zunanje politike in mednarodnih odnosov, zagotovilo, da bosta Slovenija in Jugoslavija v ustreznih ukrepi nudili vsu podporo in pomoč koroškim Slovincem v njihovem boju za celovito izvajanje avstrijske državne pogodbe kot prvega pogoja za njihovo resnično enakopravnost in njihov vsestranski razvoj v republiki Avstriji.

Bijedičev intervju danskemu dnevniku

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić je ob bodočem obisku predsednika republike Tita Danski dal intervju glavnemu uredniku organa danske socialdemokratske partije Aktuelt, v katerem se je v odgovoru na posamezna vprašanja ozrl na odnose med Jugoslavijo in Dansko, na krizo na Blaznjem vzhodu in na Cipru, na politiko nevrščnosti in na stališče Jugoslavije v odnosih med razvitiimi in nerazvitiimi državami in objasnili sistem samoupravljanja Jugoslavije in stališče Jugoslavije do gospodarskih grupacij v Evropi. Gospodarski odnosi med Jugoslavijo in Dansko, se po oceni Bijedića uspešno razvijajo, med sodelovanjem med obema vladama in med političnimi in družbenimi organizacijami obeh držav.

Bijedić je ponovil znano stališče Jugoslavije glede rešitve kriz na Blaznjem vzhodu in okrog Cipra. Na kraju intervjuja je predsednik

Izjava delegacij skupnosti Italijanov in Madžarov iz SR Slovenije ter SKGZ

Delegacije na pogovoru na sedežu SKGZ

Včeraj so se v Trstu sestale delegacije skupnosti Italijanov in Madžarov iz SR Slovenije ter Slovenske kulturno-gospodarske zveze, o čemer podrobno poročamo na tržaški kroniki. Delegacije so ob zaključku obiska izdale skupno izjavo in naslovilo solidarnostno pismo koroškim Slovincem, ki ga v celoti objavljamo.

V petek, 25. oktobra 1974 sta bili na obisku pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi v Trstu delegaciji skupnosti Italijanov in skupnosti Madžarov iz SR Slovenije.

Delegacije so na skupnem srečanju potrdile splošna načela glede pravice, varstva in enakopravnosti narodnostnih skupnosti. Pri tem je bilo posebej poudarjeno, da se v tem pogledu popolnoma krijejo težnje te skupnosti s težnjami najnaprednejših tokov sodobne družbe. Narodnostne skupnosti se borijo za svoje pravice, zato, da se ohranijo kot subjekti, napredni tokovi pa dajejo narodnostnim skupnostim možnost vsebinskega enakopravnega sodelovanja in prisotnosti v težnji, da pridejo do izražanja in se uskladijo interesi raznih skupnosti v družbi. Ni potemtakem čudno, da se narodne skupnosti vključujejo v napore naprednih tokov ne samo zaradi enakih pogojev na razvoj družbe, ampak tudi v prepričanju, da bo vsak napredek v družbenih odnosih pozitivno vplival na položaj samih skupnosti.

DANES

Tajnik krščanske demokracije Fanfani, ki so ga mnogi označili kot edinega moza sposobnega, da reši vladno krizo in z njo štiristransko levosredinsko koalicijo, je vrnil predsedniku republike mandat z utemeljitvijo, da ni mogel spraviti skupaj štiri stranke in sestaviti nove levosredinske vlade. Kriza je torej danes huja, kot je bila ob odstopu Rumorja pred 22 dnevi. Predsednik republike bo v ponedeljek začel posvetovanja z omejenim številom stranknih in parlamentarnih predstavnikov, pred tem pa bodo osrednje vodstvo in poslanske skupine krščanske demokracije odločili, po kakšni poti bodo nadaljevali. KD ima dejansko dve izbiri: ali s socialisti, ki hočejo vlado z bolj napredno gospodarsko in socialno politiko, ali pa s socialdemokrati, ki se hočejo vrniti k desni sredini, kot začasi vladi pred sklicanjem predčasnih parlamentarnih volitev.

Včeraj so bili v gosteh Slovenske kulturno-gospodarske zveze predstavniki italijanske in madžarske manjšine, ki živita v Sloveniji. V poglednem razgovoru je prišla do izražja bistvena razlika v ravnanju s tremi manjšinami, saj sta obe, ki živita v Socialistični republiki Sloveniji, ugotovili, da je njih položaj zadovoljivo rešen glede glavnega vprašanja, ki ga predstavlja globalna zakonska zaščita. To pa seveda še ne pomeni, da ne obstajajo tudi težave in pomanjkljivosti bolj praktičnega značaja. Predstavniki treh narodnostnih skupnosti so na sestanku potrdili nekatera za vse veljavna skupna načela, kot je pripadnost naprednim tokovom sodobnega razvoja, nujnost tesne povezave z matičnim narodom, zavzetost in prispevek k odprti meji ter sodelovanju in znanju recipročnosti. Koroškim Slovincem pa so poslali solidarnostno pismo.

bistvena vprašanja, ki ogrožajo sam obstoj slovenske narodnostne skupnosti in ki bi jih bilo treba razrešiti z globalno zakonsko zaščito Slovencev v tržaški, kroški in videmski pokrajini.

Vse tri delegacije so soglasno ugotovile, da je poglobljanje manjšinskih vprašanj in informacije o položaju narodnostnih skupnosti na mednarodni ravni, kot sta bila letošnji seminar OZN o manjšinah na Ohridu in Mednarodna konferenca o manjšinah v Trstu, koristna za vse narodnostne skupnosti. Na tržaški konferenci so poleg tega predstavili narodnosti enakopravno nastopali, kar je temu mednarodnemu zboru dalja neposrednejsi in pristnejši vsebino. Kar je bilo ob obeh prilikah povedano in želje, ki so jih predstavniki narodnostnih skupnosti izrekli ne bodo mogli iti mimo odločujočih dejavnikov. Prav tako bi bilo škoda, če bi se tržaška pobuda ustavila in če se ne bi konferenca organsko nadaljevala, predvsem glede nadaljnjega poglobljanja te problematike v tem prostoru.

Vse tri delegacije so sklenile poslati s srečanja koroškim Slovincem pismo kot dokaz solidarnosti z njihovim bojem za narodnostne pravice, ki jim jih Avstrija kljub mednarodnim obveznostim še vedno ne priznava.

Trst, 25. oktobra 1974

PISMO KOROŠKIM SLOVENCEM

Delegacije skupnosti Italijanov in Madžarov iz SR Slovenije in Slovenske kulturno-gospodarske zveze izražajo koroškim Slovincem in njih predstavnikom organizacij Zveze slovenskih organizacij in Narodnemu svetu koroških Slovencev odločno in enotno solidarnost v njih boju za narodnostne pravice. Kot pripadniki narodnostnih skupnosti in kot ljudje, ki smo trdno prepričani v ideale demokracije ter enakopravnosti, se globoko zavedamo krivice in nevarnosti, ki jo predstavlja za obstoj koroških Slovencev grob raznarodovalni pritisk in nespoštovanje ustavnih določil, ki prihaja do izražja s poskusom preštevavanja Slovencev in s tem tudi omejevanja že tako pičlih narodnostnih pravic.

Zato Vas tudi podpiramo v Vašem stališču načelnega odklanjanja jezikovnega štjetja kot neuporabnega sredstva za reševanje odprtih vprašanj in Vas tudi podpiramo v Vaši odločnosti, da se z vsemi silami uprete ponovnemu poskusu zanikanja pravic, ki izhajajo iz sedmega člena državne pogodbe.

Delegacije, ki zastopajo tri navedene narodnostne skupnosti, odločno poudarjajo, da je treba narodnostnim skupnostim, ne glede na število njihovih pripadnikov, priznati vse pravice, ki izhajajo iz določil o človeških pravicah, iz mednarodnih in notranjih norm in ki so v primeru zaščite narodnostnih skupnosti tudi temelj demokratskega razvoja za vse, omikanega sožitja in sodelovanja.

Dve poti

Fanfani se je odrekal poskusu, da bi oživil levi center; Tanassijevega manever je uspel. Zati se skoraj absurdno, da je Fanfani potreboval skoraj dva tedna, da je dosegel tak rezultat; razen seveda — kot se zdi bolj verjetno — da ni to bil od vsega začetka njegov cilj; namreč podpreti socialdemokratsko provokacijo proti socializmu, ki se je v večernejšem poročilu pokazala na tako grob, žaljiv in izkrljujoč način.

Kriza je torej spet na začetni točki, pa še obtežena zaradi dvoumnega Fanfanijevega neuspeha. Politični termini problema ostajajo isti: treba je, da krščanska demokracija izbere med socialisti in socialdemokrati, se pravi med politično demokratskega odprtja, ki bi ustrezala zrelosti države in njenim potrebom, in desničarsko politiko po Kissingerjevem vzorcu in v znamenju protikomunizma iz časov hladne vojne, ki pa je še doživela pomol z Andreottijevo desnorsredinsko vlado.

Vsi se sedaj sprašujejo, kakšne so možnosti izhoda iz krize. Socialdemokratski cilji so jasni, saj jih je začrtal Tanassi v svojem zadnjem intervjuju: sestaviti vlado z liberalci, ki naj bi trajala za celo zakonodajno dobo in bi torej omogočila dolgoročno odstranitev socialistov iz centrov odločanja.

Kot kaže, je večina v krščanski demokraciji (dorotejci, morotejci in levica) prav zaradi nasprotovanja taki rešitvi prisilila Fanfania, ki je nameraval vrniti mandat že pred dva dneva, da je vztrajal v poskusu obnovitve leve sredine. Sedaj pa se postavlja vprašanje, ali bo v KD prevladala ta usmeritev, ki bi privedla do sestave tristranske vlade med KD, PSI in PRI (se pravi resnične levega centra) in do izvolitve socialdemokratov in integralističnih težnj v sami KD, ki bi se morala odreči lažnemu notranjemu soglasju. Kdor pozna krščansko demokracijo, si ne more delati pretiranih iluzij v tem smislu. Nekaj pa je gotovo: če KD ne bo znala najti dovolj moči in poguma za tako operacijo, si bo morala prevzeti dramatično odgovornost, da povzroči verigo socialnih konfliktov z izredno nevarnimi perspektivami.

INTENZIVNA POSVETOVANJA KISSINGER-BREŽNJEV

Omejevanje strateškega orožja predmet moskovskih razgovorov

MOSKVA, 25. — Razgovori med generalnim tajnikom KP Sovjetske zveze Leonidom Brežnevom in ameriškim zunanjim ministrom Henrijem Kissingerjem se nadaljujejo s pospešenim tempom, saj sta bila tudi danes na soprodu dva daljša razgovora. Medtem ko so bila prva srečanja posvečena — kot je povedal ameriški glasnik — dvostranskim vprašanjem, Bliznjem vzhodu, vseevropski konferenci in trgovinski vprašanjem, se je sedaj diskusija osredotočila na problem omejevanja strateškega napadalnega orožja, ki je predmet ženevskih pogajanj, tako imenovanih SALT 2.

To je vsekakor glavno vprašanje na dnevnem redu: jasno je, da gre za izredno delikatno in vse prej kot lahko rešljivo vprašanje, ki neposredno zadeva stratiška ravnanja in samo nacionalno varnost obeh držav, v širšem okviru pa svetovni mir. Že včeraj je Kissinger obrazložil Brežnevju svoje predloge, ki naj bi privedli do prekreta v pogajanjih. Ne gre se za konkretno rešitve posameznih vprašanj v zvezi s strateškim orožjem, pač pa le za osnovne smernice, glede katerih bi se lahko dogovorili, pač ki bi jih potem konkretizirali izvedenci obeh strani v Ženevi. Vsekakor pa ni pričakovati, da bi tak sporazum dosegel že med sedanjim Kissingerjevim obiskom, pač pa bi ga lahko dosegla Ford in Brežnev, ki se bosta predvidoma srečala čez

en mesec v Vladivostoku.

Osnovne smernice, ki jih predlaga ameriški državni sekretar, naj bi zadevale med drugim omejevanje tako imenovanih raket MIRV (z večjejskimi konicami), omejevanje možnosti obdeli superlast, da domačata tehnično zastarele sisteme z novejšimi, nadzorstvo nad številom strateških bombnikov in končno izključitev taktičnega jedrskega orožja, ki obstaja v ameriških bazah v Evropi, iz pogajanj SALT 2.

Sicer pa obstajajo znatna nesoglasja tudi glede drugih vprašanj na dnevnem redu: glede Bliznjega vzhoda je na primer trenutno osnovni spor glede oblike pogajanj za rešitev krize. Američani se zavzemajo predvsem za dvostranska pogajanja med Izraelom in posameznimi arabskimi državami, medtem ko Sovjeti prištevajo za čimprejšnjo obnovo ženevske mirovne konference, v okviru katere bi lahko tudi sami odigrali vlogo. Glede osnovnih političnih vprašanj, ki se tičejo bliznjevzhodne krize, pa je prišlo do delnega zblizanja po vzpostavitvi prijateljskih odnosov med Washingtonom in Kairo. Govori se tudi, da pripravljajo Američani preokret tudi v odnosih s palestinskimi organizacijami in da so bili v tej zvezi že navezani stiki z Arabovimi odposlanci.

Mnogo manj sporno je v tem trenutku vprašanje gospodarskega in trgovskega sodelovanja. Predvsem

po sovjetski odločitvi o liberalizaciji izseljevanja sovjetskih Židov v Izrael, s čimer je bila tudi odpravljena glavna ovira k vsestranski razširitvi trgovinske izmenjave med veseliloma. O teh vprašanjih pa se je že v prejšnjih tednih pogovarjal s sovjetskimi voditelji ameriški sekretar za zaklad Simon, medtem ko se Kissinger ukvarja samo z nekaterimi aspekti gospodarskega sodelovanja. Med te aspekte spada menjava v prvi vrsti vprašanje petroleja.

Velika podražitev potrošnega blaga v septembru

RIM, 25. — Po podatkih osrednjega statističnega zavoda so se cene potrošnega blaga za delavske in uradniške družine v septembru povisale za 3,3 odst. v primerjavi z avgustom. Kar pomeni poprečno v enem letu skoraj 40 odst. To je največja podražitev v enem mesecu v letošnjem letu. V primerjavi z lanskim septembrom pa so bile cene za 23,6 odst. višje.

Ugotovili so, da se cene živil v septembru povisale za več kot 4 odst., obleke za 3,3 odst., elektrike in goriva za 15,6 odst., raznih storitev pa za 1,7 odst.

SOGLASNO PODČRTANA NEKATERA NAČELNA VPRAŠANJA MANJŠINSKE ZAŠČITE

Sestanek delegacij italijanske in madžarske skupnosti v SR Sloveniji s predstavniki SKGZ

Konkretna oris položaja treh narodnostnih skupnosti - Podčrtana načela odgovornosti večine, nujnosti stikov z matičnim narodom, prispevka manjšin za odprto mejo in sodelovanje ter zavračanja reciprocitete

Na sedežu v Ul. Mazzini so se včeraj dopoldne sestale delegacije italijanske in madžarske narodnostne skupnosti, ki živita v Socialistični republiki Sloveniji in Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Po poglobljeni razpravi o splošno veljavnih načelih za reševanje vprašanih nacionalnih skupnosti, ki so prišla do izraza v skupni izjavi objavljeni na prvi strani, so preučili konkretne položaje treh nacionalnih skupnosti.

Delegacijo italijanske narodnostne skupnosti so sestavljali: vodja delegacije delegat socialno-političnega zbora SR Slovenije prof. Leo Fusilli, podpredsednik skupnosti Italijanov iz Kopršnice Bruno Giachin, predsednik skupnosti Italijanov iz Kopra Apollonio Abram, predsednik skupnosti Italijanov iz Izole Dario Scher, predsednik skupnosti Italijanov iz Pirana Riccardo Giacuzzo, predsednik komisije za kulturne dejavnosti italijanske in madžarske narodnostne skupnosti SR Slovenije Lucia Scher in tajnica konzulatske skupnosti Italijanov iz Kopršnice Elia Crollini.

Delegacijo madžarske narodnostne skupnosti so sestavljali: predsednik medobčinske komisije za narodnostna vprašanja pri pomurskem svetu SZDL Hajos Ferenc, delegat družbeno političnega zbora skupščine SRS, podpredsednik komisije za narodnostna vprašanja in odgovorni urednik tiskovila madžarske manjšine «Nepužjak» Varga Sandor, sekretar občinske komisije SZDL Lendava Ferenc Jozsef, predsednik komisije za narodnostna vprašanja pri SZDL Murska Sobota in član komisije za narodnostna vprašanja pri skupščini SRS Eöry Ernő, predsednik komisije za narodnostna vprašanja pri republiški skupščini SRS Feher Miklos in član republiške komisije za narodnostna vprašanja pri republiški skupščini SRS Ivancic Pista.

Delegaciji Slovenske kulturno-gospodarske zveze so bili: predsednik zveze Boris Race, zastopnik Slovenske prosvetne zveze v izvršnem odboru SKGZ Mundi Košta, referent za raziskave in za zakonodajo v izvršnem odboru dr. Karel Šiškovski, delegat kulturnega društva Ivan Trnko iz Cedadra v izvršnem odboru Izidor Predan, referent za krajevne uprave v izvršnem odboru Gorazd Vesel in načelnik komisije za kulturo izvršnega odbora Miroslav Košta.

Vse prisotne je pozdravil predsednik SKGZ Boris Race, ki je dejal, da sta se v preteklosti že večkrat srečali SKGZ in Unija Italijanov za Istru in Reko, in da sta ob takih priložnostih poudarili nekatera načela glede ravnanja z manjšinami, o mestu in o vlogi manjšin v družbi ter o odnosu matičnega naroda do manjšine. Pri tem je bilo važno, da so ta načela podprli pripadniki manjšin. Obe narodnostni skupnosti sta se tudi izrekli za konstruktivno sodelovanje pri zblizevanju in utrjevanju prijateljstva med obema državama.

Sedaj je zopet prilika, da potrdimo načelo, da mora manjšinam zagotoviti njihove pravice večina. Napredni tokovi v sodobni družbi nudijo pravico in možnost, da pridejo v družbenem življenju do izraza specifični interesi in zato se tudi narodnostne skupnosti vključujejo v napredne tokove.

Letos poletni smo se srečali na mednarodni konferenci o manjšinah, ki je želela biti tudi dokaz volje, da se je prenehalo razdobje narodnostnega zatiranja. Konferenco smo pozdravili, saj je manjšinam omogočila, da so posredovale svoja stališča in zastavile svoje zahteve. Izmenjava stališč in izkušenj pomeni, da smo glede tega na konferenci odigrali vlogo subjekta. Konferenca predstavlja veliko bogastvo idej in izkušenj in zato bi bila škoda, če se ne bi organsko nadaljevala.

Boris Race je nato predal na oris položaja Slovencev v Italiji. Ugotovil je, da se vedno obstopajo delite na tri kategorije, nekoliko izboljšani odnos, ki ni več sovražen, govori celovitosti kot na epohalno revolucionarno dejanje, so posamezne epizode v njem, ki skorajda izgubijo na svojem pomenu. Kaj lahko na primer človeku, ki tega ni doživel, pomeni danes uspešna napisna ali trosilna akcija v sredstvih mesta? Kaj prenašanje literature in zaupne in kompromitirajoče pošte po sredstvih ulicah in trgih? Kaj zbiranje zdravil, sanitetnega materiala, denarja pa celo orožja in streliva ter odpremljanje v gozdovalne domače posejke, kaj diverzantske akcije, kaj organiziranje oboroženih enot Komande mesta Trst?

Koliko tveganja je bilo za vsem tem, koliko tihega herojstva, saj je na vsakem koraku, za vsakim vogalom prelazala na aktiviste nevarnost! Mirno lahko zapišemo, da je prav iz takih epizod stikana vsa naša narodnoosvobodilna borba in da je vsaka taka epizoda, povezana s prav določnimi ljudmi, nepogrešljivo kameneček tega veličastnega mozaike.

30 in več let je potekalo od tistih časov. Ko se bodo danes srečali tedaj aktivisti, tedaj naša mladina — danes zreli in tudi že ostareli ljudje, se mnogi niti ne bodo več prepoznali. Potem bo beseda dala besedo in spomin se bo v hipu povrnil: Pa si to res ti... se spominjaš tam in tam... se veš... Poznanstva se bodo obnovila in tudi na novo odkrila, ker jih je takrat onemogočala konspiracija in marsikaj, kar je bilo takrat skrivnost, ko morda postalo šele tokrat odkritje in z njim splošna resnica.

Naj bi zato tudi to srečanje bila priložnost in spodbuda za oživljanje in osvetljevanje mnogih, še danes v kopreno pozabi ali skromnosti naših ljudi, zavutih dogodkov in dejanj. Treba jih je oleti pozabi, kajti to je naša zgodovina, z našim bojem in krvjo ustvarjena, in ko bodo nekoč poklicani na zgodovino pisali, jim bodo prav ta se manjkajoča pričevanja, poleg ohranjenih dokumentov, nepogrešljivi viri.

To je še vedno dolg bivših aktivistov do vse naše narodnostne skupnosti, dolg, ki ima v današnjih časih, ko se snujejo prevratniške fašistične mreže, obokrog pridobitev osvobodilnega in odprtnega gibanja v državi, v kateri živimo kot še vedno neenakopravna narodnostna skupnost, še posebno težo. Je pa tudi dolg do tistih, ki so v svojem aktivističnem delu iztrgali svoja življenja ali umrli v teh poveljnih letih.

Kot glasilo, ki je dedič in nosilec idealov narodnoosvobodilnega boja in demokratičnega teženja našega časa, nastavljam osem udeležencem današnjega srečanja aktivistov iskren in hvaležen tovariški pozdrav in voščilo, da bi jim bilo prijetno ob zavesti, da so možko in pogumno živeli veliki in izredni čas, v katerem jih je postavljal zgodovina.

Danes, ko se na narodnoosvobodilni boj gleda že v nje

toda hkrati tudi dejstvo, da je bil v celotnem povojnem razdobju malo konkretnega narejanega. Race je podčrtal, da je sedaj glavna ovira za zaščito slovenske manjšine v pomanzanju ustreznega zaščitnega zakona.

Vodja madžarske delegacije Hajos Ferenc je nato ugotovil, da so tudi oni sodelovali na tržaški konferenci, ki je bila izredno pomembna za vse manjšine. Za manjšine v Jugoslaviji je bila konferenca bolj informativna značaja. Glede bistvenega vprašanja, in torej zakonske zaščite za madžarsko manjšino sedaj ni nobenih težav, ker je njena zaščita določena v republiški ustavi in v občinskih statutih, kjer so njih predloge v celoti sprejeli. Hajos Ferenc je podprl stališče, da se mora tržaška konferenca organsko nadaljevati in da bi se bilo treba potrditi pripadniki manjšin. Obe narodnostni skupnosti sta se tudi izrekli za konstruktivno sodelovanje pri zblizevanju in utrjevanju prijateljstva med obema državama.

Leo Fusilli je podčrtal, da se povsem strinja z načelom, da je treba za varstvo manjšin, kar zanesljivo pomeni, da so postali abonmajski koncerti GM nepogrešljiv kulturni dogodek za ljubitelje glasbe med tržaškimi Slovenci, pa tudi kulturni dogodek za mesto sploh, če lahko tako sodimo po vedno večjem zanimanju tudi italijanske glasbene javnosti zanje.

Po je ustaljenem običaju je bil izvajalec tega uodnega koncerta godalni orkester Glasbene matice, ki ga v veliki požrtvovalnosti in sposobnosti vodi dirigent Oskar Kjuder, kot solist pa se je tržaškemu občinstvu predstavil mladi slovenski pozavnist Branimir Slokar, ki je nekaj let prvi pozavnist simfonjskega orkestra v Bernu. Program koncerta je ustrezen značaj in izvajalskim značajnim ansambli, to pa pomeni, da je lahko ansambel prav zaradi tega dosegel pri posameznih skladbah tisto stopnjo izvajalske ravni, ki lahko tudi tudi zavežnejšemu uesuju primeren užitek in zadoščenje. Vsekarer je orkester izvajalec skladbe srbrno nastudiral in zlasti v nekaterih stavkih posegel v sfero intepretacijsko in tehnično nadpovprečnega muziciranja.

Solist Branimir Slokar je kljub svoji mladosti že polnokrven glasbenik in resnični mojster pozavne, ki je zama po sebi, kot solistično instrument pa še toliko bolj, silno zahtevna. Vrhunske učinke lahko doseže na njej le umetnik in Slokar mora to naslov že priznati. Izpričal je veliko tehnično dognanost, ki mu dovoljuje izjemno ciste in tople tone na lestvici celotnega tondejanja, ki se dogajajo v glavnem na kvartneru, oziroma v krajih kvartnerkega zaliva, razen nekaterih odlomkov, ki se dogajajo v Markodonjci, v Postojni, na Dunaju.

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Leo Fusilli je podčrtal, da se povsem strinja z načelom, da je treba za varstvo manjšin, kar zanesljivo pomeni, da so postali abonmajski koncerti GM nepogrešljiv kulturni dogodek za ljubitelje glasbe med tržaškimi Slovenci, pa tudi kulturni dogodek za mesto sploh, če lahko tako sodimo po vedno večjem zanimanju tudi italijanske glasbene javnosti zanje.

Po je ustaljenem običaju je bil izvajalec tega uodnega koncerta godalni orkester Glasbene matice, ki ga v veliki požrtvovalnosti in sposobnosti vodi dirigent Oskar Kjuder, kot solist pa se je tržaškemu občinstvu predstavil mladi slovenski pozavnist Branimir Slokar, ki je nekaj let prvi pozavnist simfonjskega orkestra v Bernu. Program koncerta je ustrezen značaj in izvajalskim značajnim ansambli, to pa pomeni, da je lahko ansambel prav zaradi tega dosegel pri posameznih skladbah tisto stopnjo izvajalske ravni, ki lahko tudi tudi zavežnejšemu uesuju primeren užitek in zadoščenje. Vsekarer je orkester izvajalec skladbe srbrno nastudiral in zlasti v nekaterih stavkih posegel v sfero intepretacijsko in tehnično nadpovprečnega muziciranja.

Solist Branimir Slokar je kljub svoji mladosti že polnokrven glasbenik in resnični mojster pozavne, ki je zama po sebi, kot solistično instrument pa še toliko bolj, silno zahtevna. Vrhunske učinke lahko doseže na njej le umetnik in Slokar mora to naslov že priznati. Izpričal je veliko tehnično dognanost, ki mu dovoljuje izjemno ciste in tople tone na lestvici celotnega tondejanja, ki se dogajajo v glavnem na kvartneru, oziroma v krajih kvartnerkega zaliva, razen nekaterih odlomkov, ki se dogajajo v Markodonjci, v Postojni, na Dunaju.

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Lep uvod v novo koncertno sezono naše Glasbene matice

Godalni orkester GM je vodil dirigent Oskar Kjuder, solist je bil pozavnist Branimir Slokar

Za sinočni otvoritveni koncert nove sezone Glasbene matice je vladalo znatno zanimanje, kar zanesljivo pomeni, da so postali abonmajski koncerti GM nepogrešljiv kulturni dogodek za ljubitelje glasbe med tržaškimi Slovenci, pa tudi kulturni dogodek za mesto sploh, če lahko tako sodimo po vedno večjem zanimanju tudi italijanske glasbene javnosti zanje.

Po je ustaljenem običaju je bil izvajalec tega uodnega koncerta godalni orkester Glasbene matice, ki ga v veliki požrtvovalnosti in sposobnosti vodi dirigent Oskar Kjuder, kot solist pa se je tržaškemu občinstvu predstavil mladi slovenski pozavnist Branimir Slokar, ki je nekaj let prvi pozavnist simfonjskega orkestra v Bernu. Program koncerta je ustrezen značaj in izvajalskim značajnim ansambli, to pa pomeni, da je lahko ansambel prav zaradi tega dosegel pri posameznih skladbah tisto stopnjo izvajalske ravni, ki lahko tudi tudi zavežnejšemu uesuju primeren užitek in zadoščenje. Vsekarer je orkester izvajalec skladbe srbrno nastudiral in zlasti v nekaterih stavkih posegel v sfero intepretacijsko in tehnično nadpovprečnega muziciranja.

Solist Branimir Slokar je kljub svoji mladosti že polnokrven glasbenik in resnični mojster pozavne, ki je zama po sebi, kot solistično instrument pa še toliko bolj, silno zahtevna. Vrhunske učinke lahko doseže na njej le umetnik in Slokar mora to naslov že priznati. Izpričal je veliko tehnično dognanost, ki mu dovoljuje izjemno ciste in tople tone na lestvici celotnega tondejanja, ki se dogajajo v glavnem na kvartneru, oziroma v krajih kvartnerkega zaliva, razen nekaterih odlomkov, ki se dogajajo v Markodonjci, v Postojni, na Dunaju.

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz dveh literarnih del istih dveh znanih tržaških avtorjev, katerih Faraguna je po rodu Istran, Carpinteri pa iz tržaške judovske družine, ki pa v mnogih svojih de-

Delo je napisano v istrskem oziroma kvartnerkem starem italijanskem narečju in dejansko pozvema motive iz

OB UDELEŽBI 138 KMETOVALCEV

USPEL DVODNEVNI IZLET KMEČKE ZVEZE V SLOVENIJO

Izletniki so si ogledali tudi nekatere kraje na Kozjanskem

Kot je že postalo vsakoletna tradicija, je tudi letos Kmečka zveza iz Trsta priredila za svoje člane zanimiv dvodnevni izlet v matično domovino. Priznava se je izlet, ki je bil po splošnem mnenju udeležencev najpomembnejši in vsestransko uspešen, odvil se je v dveh fazah: najprej je bil 21. in 22. septembra večja skupina izletnikov krenila na pot z dvema avtobusoma, prejšnjo soboto in nedeljo pa je sledil izlet še ene skupine kmetovalcev s tržaškega področja, ki ga je Kmečka zveza izredno organizirala po istem sporedu zaradi velikega zanimanja.

Cilj, ki ga Kmečka zveza zasleduje s temi izleti, tiči v tem, da si naši kmetovalci ogledajo prelep matično domovino in razne kmetijske obrate, predvsem pa da se naši ljudje v prijateljski družbi bolje spoznajo, si izmenjajo mnenja in da navežejo med seboj trdnije stike. Letošnji izlet, katerega se je udeležilo skupno 138 izletnikov, je bil osredotočen predvsem na severovzhodni del Slovenije, saj so izletniki potovali skozi štajersko preko Slovenskih goric v Prekmurje, nato se je pot vila preko dela Hrvaške spet mimo slovenske prestolnice proti domu.

Prvi del izleta je bil posvečen vožnji preko Ljubljane in Celja do Maribora, kjer so udeleženci imeli kosilo. V prvih popoldanskih urah so izletniki krenili v Gornjo Radgono, ki je tik avstrijske meje, ter si podrobno ogledali tamkajšnjo zadržno klet, v kateri proizvajajo šampanjec. Tamkajšnja proizvodnja, ki sloni izključno na domačem grozdju oziroma vinskem pridelku, je zelo kvalitetna, saj letno izvažajo več milijonov steklenic, predvsem v Severno Ameriko. Zaradi posebne zemljišne lege vsebuje tamkajšnje grozdje manj sladkorja, vino nima velike alkohola, se pravi, da so tista vina naravno nagnjena za predelavo v šampanjec, kar dosežejo s ponovno fermentacijo in kipevanjem vina. Poslušajo se francoskega sistema in proizvajajo šest različnih vrst šampanjskih izdelkov, od traminca do penecnega ecceleste rosee. Najkvalitetnejši šampanjec gre na trg komaj po dveh letih ustekleničenja, ki ga »ščitijo«, sistematično prekladajo v različne lege steklenice v kletih, ki imajo vedno enako temperaturo. Poleg podrobnega ogleda kleti in priprav so gostitelji poskrbeli tudi za pokušino proizvodov, tako da so se lahko naši izletniki prepričali o pristni kvaliteti radgonskega šampanjca.

Zatem so se izletniki napotili v Mur, sko Soboto, kjer si so ogledali veličasten spomenik osvobodilcu, nakar so mimo Lutomerca, Ormoža, v bližini Dupovca, na grad Bor, v bližini Ptujca, kjer je bila tudi večera, in prenočili. Za starinski grad, ki je sedaj preurejen v gostišče, je bil zgrajen že v 12. stoletju in je zaradi svoje krasne zemljišne lege (lep razgled na Dravo) večkrat »menjal gospodarja«, saj so si ga lastili Madžari, Avstrijci in drugi, medtem je bilo med zadnje svetovno vojno v njem taborišče, kjer so mučili ljudi.

Prvotni program je predvideval takoj na začetku drugega dne izleta ogled velikega kmetijskega obrata oziroma hleva v Ptujju, vendar je zaradi slabvega vremena, ki je ogleda Ptujski pina izletnikov si je ogledala Ptujski grad, medtem ko je ogleda skupina izbrala drugo varianto, o kateri bo pozneje govor. Iz Ptujja so se udeleženci izletne popeljali na Hrvaško mimo Krapine in Zaboka v Kurnovec, kjer so si ogledali rojstno hišo predsednika Tita, ki je sedaj preurejena v muzej in nudi obiskovalcem jasno sliko Titove življenjske poti od rojstva pa vse do junškega partizanskega boja.

Naslednja etapa je bilo kosilo v A. Tomšičevih Toplicah, ki je znano zdravilišče na slovensko-hrvaški meji. Druga skupina, ki je dopotovala še pred napovedano uro, si je ogledala v nekaj 5 kilometrov oddaljenem kraju Olimije eno izmed treh najstarejših aptek v Evropi, kjer so pripravljali razna zdravila po lastnih receptih. Vse to zvesto ponazarjuje v prostorni samostani in v cerkvi polni umetnin še odlično ohranjene freske.

Kot je že postalo vsakoletna tradicija, je tudi letos Kmečka zveza iz Trsta priredila za svoje člane zanimiv dvodnevni izlet v matično domovino. Priznava se je izlet, ki je bil po splošnem mnenju udeležencev najpomembnejši in vsestransko uspešen, odvil se je v dveh fazah: najprej je bil 21. in 22. septembra večja skupina izletnikov krenila na pot z dvema avtobusoma, prejšnjo soboto in nedeljo pa je sledil izlet še ene skupine kmetovalcev s tržaškega področja, ki ga je Kmečka zveza izredno organizirala po istem sporedu zaradi velikega zanimanja.

Cilj, ki ga Kmečka zveza zasleduje s temi izleti, tiči v tem, da si naši kmetovalci ogledajo prelep matično domovino in razne kmetijske obrate, predvsem pa da se naši ljudje v prijateljski družbi bolje spoznajo, si izmenjajo mnenja in da navežejo med seboj trdnije stike. Letošnji izlet, katerega se je udeležilo skupno 138 izletnikov, je bil osredotočen predvsem na severovzhodni del Slovenije, saj so izletniki potovali skozi štajersko preko Slovenskih goric v Prekmurje, nato se je pot vila preko dela Hrvaške spet mimo slovenske prestolnice proti domu.

Prvi del izleta je bil posvečen vožnji preko Ljubljane in Celja do Maribora, kjer so udeleženci imeli kosilo. V prvih popoldanskih urah so izletniki krenili v Gornjo Radgono, ki je tik avstrijske meje, ter si podrobno ogledali tamkajšnjo zadržno klet, v kateri proizvajajo šampanjec. Tamkajšnja proizvodnja, ki sloni izključno na domačem grozdju oziroma vinskem pridelku, je zelo kvalitetna, saj letno izvažajo več milijonov steklenic, predvsem v Severno Ameriko. Zaradi posebne zemljišne lege vsebuje tamkajšnje grozdje manj sladkorja, vino nima velike alkohola, se pravi, da so tista vina naravno nagnjena za predelavo v šampanjec, kar dosežejo s ponovno fermentacijo in kipevanjem vina. Poslušajo se francoskega sistema in proizvajajo šest različnih vrst šampanjskih izdelkov, od traminca do penecnega ecceleste rosee. Najkvalitetnejši šampanjec gre na trg komaj po dveh letih ustekleničenja, ki ga »ščitijo«, sistematično prekladajo v različne lege steklenice v kletih, ki imajo vedno enako temperaturo. Poleg podrobnega ogleda kleti in priprav so gostitelji poskrbeli tudi za pokušino proizvodov, tako da so se lahko naši izletniki prepričali o pristni kvaliteti radgonskega šampanjca.

Zatem so se izletniki napotili v Mur, sko Soboto, kjer si so ogledali veličasten spomenik osvobodilcu, nakar so mimo Lutomerca, Ormoža, v bližini Dupovca, na grad Bor, v bližini Ptujca, kjer je bila tudi večera, in prenočili. Za starinski grad, ki je sedaj preurejen v gostišče, je bil zgrajen že v 12. stoletju in je zaradi svoje krasne zemljišne lege (lep razgled na Dravo) večkrat »menjal gospodarja«, saj so si ga lastili Madžari, Avstrijci in drugi, medtem je bilo med zadnje svetovno vojno v njem taborišče, kjer so mučili ljudi.

Prvotni program je predvideval takoj na začetku drugega dne izleta ogled velikega kmetijskega obrata oziroma hleva v Ptujju, vendar je zaradi slabvega vremena, ki je ogleda Ptujski pina izletnikov si je ogledala Ptujski grad, medtem ko je ogleda skupina izbrala drugo varianto, o kateri bo pozneje govor. Iz Ptujja so se udeleženci izletne popeljali na Hrvaško mimo Krapine in Zaboka v Kurnovec, kjer so si ogledali rojstno hišo predsednika Tita, ki je sedaj preurejena v muzej in nudi obiskovalcem jasno sliko Titove življenjske poti od rojstva pa vse do junškega partizanskega boja.

Naslednja etapa je bilo kosilo v A. Tomšičevih Toplicah, ki je znano zdravilišče na slovensko-hrvaški meji. Druga skupina, ki je dopotovala še pred napovedano uro, si je ogledala v nekaj 5 kilometrov oddaljenem kraju Olimije eno izmed treh najstarejših aptek v Evropi, kjer so pripravljali razna zdravila po lastnih receptih. Vse to zvesto ponazarjuje v prostorni samostani in v cerkvi polni umetnin še odlično ohranjene freske.

Kot je že postalo vsakoletna tradicija, je tudi letos Kmečka zveza iz Trsta priredila za svoje člane zanimiv dvodnevni izlet v matično domovino. Priznava se je izlet, ki je bil po splošnem mnenju udeležencev najpomembnejši in vsestransko uspešen, odvil se je v dveh fazah: najprej je bil 21. in 22. septembra večja skupina izletnikov krenila na pot z dvema avtobusoma, prejšnjo soboto in nedeljo pa je sledil izlet še ene skupine kmetovalcev s tržaškega področja, ki ga je Kmečka zveza izredno organizirala po istem sporedu zaradi velikega zanimanja.

Cilj, ki ga Kmečka zveza zasleduje s temi izleti, tiči v tem, da si naši kmetovalci ogledajo prelep matično domovino in razne kmetijske obrate, predvsem pa da se naši ljudje v prijateljski družbi bolje spoznajo, si izmenjajo mnenja in da navežejo med seboj trdnije stike. Letošnji izlet, katerega se je udeležilo skupno 138 izletnikov, je bil osredotočen predvsem na severovzhodni del Slovenije, saj so izletniki potovali skozi štajersko preko Slovenskih goric v Prekmurje, nato se je pot vila preko dela Hrvaške spet mimo slovenske prestolnice proti domu.

Prvi del izleta je bil posvečen vožnji preko Ljubljane in Celja do Maribora, kjer so udeleženci imeli kosilo. V prvih popoldanskih urah so izletniki krenili v Gornjo Radgono, ki je tik avstrijske meje, ter si podrobno ogledali tamkajšnjo zadržno klet, v kateri proizvajajo šampanjec. Tamkajšnja proizvodnja, ki sloni izključno na domačem grozdju oziroma vinskem pridelku, je zelo kvalitetna, saj letno izvažajo več milijonov steklenic, predvsem v Severno Ameriko. Zaradi posebne zemljišne lege vsebuje tamkajšnje grozdje manj sladkorja, vino nima velike alkohola, se pravi, da so tista vina naravno nagnjena za predelavo v šampanjec, kar dosežejo s ponovno fermentacijo in kipevanjem vina. Poslušajo se francoskega sistema in proizvajajo šest različnih vrst šampanjskih izdelkov, od traminca do penecnega ecceleste rosee. Najkvalitetnejši šampanjec gre na trg komaj po dveh letih ustekleničenja, ki ga »ščitijo«, sistematično prekladajo v različne lege steklenice v kletih, ki imajo vedno enako temperaturo. Poleg podrobnega ogleda kleti in priprav so gostitelji poskrbeli tudi za pokušino proizvodov, tako da so se lahko naši izletniki prepričali o pristni kvaliteti radgonskega šampanjca.

Zatem so se izletniki napotili v Mur, sko Soboto, kjer si so ogledali veličasten spomenik osvobodilcu, nakar so mimo Lutomerca, Ormoža, v bližini Dupovca, na grad Bor, v bližini Ptujca, kjer je bila tudi večera, in prenočili. Za starinski grad, ki je sedaj preurejen v gostišče, je bil zgrajen že v 12. stoletju in je zaradi svoje krasne zemljišne lege (lep razgled na Dravo) večkrat »menjal gospodarja«, saj so si ga lastili Madžari, Avstrijci in drugi, medtem je bilo med zadnje svetovno vojno v njem taborišče, kjer so mučili ljudi.

Prvotni program je predvideval takoj na začetku drugega dne izleta ogled velikega kmetijskega obrata oziroma hleva v Ptujju, vendar je zaradi slabvega vremena, ki je ogleda Ptujski pina izletnikov si je ogledala Ptujski grad, medtem ko je ogleda skupina izbrala drugo varianto, o kateri bo pozneje govor. Iz Ptujja so se udeleženci izletne popeljali na Hrvaško mimo Krapine in Zaboka v Kurnovec, kjer so si ogledali rojstno hišo predsednika Tita, ki je sedaj preurejena v muzej in nudi obiskovalcem jasno sliko Titove življenjske poti od rojstva pa vse do junškega partizanskega boja.

Prav v tisti cerkvi je začel svoje poslanstvo slovenski pridigar Anton Martin Slomšek. Vendar obisk v Olimpiju je bil toliko bolj pomemben in aktualen, ker je ta predel, pravijo nam Kozjansko, pred nekaj meseci prizadel potres in se danes so v teku razne solidarne akcije, da bi pomagali prizadetim domačinom. Tako so se lahko izletniki Kmečke zveze na lastno oči prepričali o škodi (razpoke na hišah, napoli porušene strehe in podobno), ki jo je prizadel potres. Kot so nam povedali nekateri domačini, proučuje tamkajšnje področje kar 15 strokovnih komisij, da bi preprečili nadaljnjo škodo. Izvor potresa, ki je prvič zajel to področje, je treba iskati v prevelikem deževju in posebna olivnata tla so povzročila podzemeljski premik raznih plasti. Zanimivo je, da je potres pos-

koval (velike razpoke) tudi zgoraj omenjeni samostan, ki ima skoraj dva metra široke temeljne zidove. Kljub skoraj zimskemu vremenu pa smo ponekdo še opazili šotore na odprtem, kjer so prenočevali domačini, ki so ostali brez strehe. Velika solidarnostna akcija, ki so jo organizirali po vsej Jugoslaviji, je že odbrodila svoje sadove: razna podjetja so zastoj dobavljala večje količine gradbenega materiala in domačini, katerih hiše so bile močno poškodovane, hitro z gradnjo čisto novih zgradb, da bi jih pokrili pred zimo, ki je na tem področju še kar huda.

Po kosilu v Atomskih Toplicah se je začel izlet nagibati in koncu in izletniki Kmečke zveze so se mimo Celja in Ljubljane spet vrnili v domače kraje.

—bs—

NA POBUDO DEŽELNE UPRAVE

NAGRADNI NATEČAJ ZA IZVIRNE ŠTUDIJE O ODPORNIŠKEM GIBANJU

Natečaja se lahko udeležijo dijaki vseh vrst višjih srednjih šol Furlanije-Juljske krajine

Ob trideseti obletnici osvobodilnega boja v Italiji in na našem področju je deželno odborništvu za šolstvo in kulturne dejavnosti razpisalo nagradni natečaj za neobjavljene študije in raziskave o odporniškem gibanju. Natečaj se lahko udeležijo dijaki vseh višjih srednjih šol v Furlaniji - Juljski krajini. Študije in raziskave smejo biti delo posameznika, skupine dijakov ali razreda in naj po možnosti obravnavajo aspekte ali dogodke iz boja proti fašizmu in nacizmu v naši deželi v razdobju od konca prve do konca druge svetovne vojne. Uspostevale pa se bodo tudi študije in raziskave o odporniškem gibanju v Italiji in v Evropi. Za pripravo laboratorij sta dijakom na voljo Deželni zavod za zgodovino osvobodilnega gibanja (Trst, Verdejev trg 1) in Furlanski zavod za zgodovino osvobodilnega gibanja (Viden, Marconijev trg 8). Elaborate v treh izvodih je treba izročiti najkasneje do 30. aprila 1975 na deželno odborništvu za šolstvo in kulturne dejavnosti (Trst, UL Vidali 1). Vsak elaborat naj bo označen z geslom, isto geslo pa naj bo tudi na zaprti kuverti. V kuverti je treba navesti solski zavod, prijimek, ime in naslov avtorja ali avtorjev. Elaborate bo pregledala posebna komisija, ki ji bo predsedoval odbornik za šolstvo in kulturne dejavnosti. Na razpelo je deset nagrad v vrednosti od 100 do 300.000 lir.

Seminar KPI o problemih šolstva

Tajništvo tržaške avtonomne federacije KPI prireja danes ob 15. uri na sedežu v UL Capitolina 3 seminar na temo: »Problematika obvezne šole ter bližnje volitve šolskih svetov«. Glavna poročila bodo imeli prof. Spadaro, prof. De Panther, mljkiški občinski odbornik Bordoni in predstavnik univerzitetne sekcije Tamburini.

V nedeljo, 3. novembra, se zaključuje rok za vloženje prošnje za prostost mesta v organiku godbe na pihala straznikov javne varnosti. Prošnje, ki morajo biti na kolovoznem papirju, sprejema prefektura, ki daje tudi potrebne informacije.

Odpušča grozi delavcem proseške žel. postaje

Na sedežu tržaških pristaniških špediterjev so se v četrtek sestali predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL ter upravitelji špediterskih podjetij Italsempione in Fratelli Prioglio, ki delujeta na prosekni železniški postaji.

Kot je znano, je v juliju stopil v veljavno odlok, ki prepoveduje uvoz govejve živine iz »tretjih držav«; s tem pa je v bistvu končalo delo na prosekni postaji. Podjetje Italsempione in Fratelli Prioglio sta zaradi pomanjkanja dela nameravala odpušiti skupno 55 delavcev, po ostrih protestih sindikalnih organizacij pa sta suspendirali 29 delavcev.

Med kratkimi je ministrstvo za zunanje trgovino podaljšalo veljavnost odloka za nedoločen čas, podjetji pa sta sporočila, da bosta morali dokončno odpušiti nekaj delavcev. Sindikalne organizacije so sklenile, da bodo ponovno stopile do odgovornih oblasti, da bi na primeren način rešili perečo vprašanje špediterskih delavcev proseške postaje.

Urniki trgovin za praznike

Združenje trgovcev tržaške pokrajine opozarja na urnike, ki bodo veljali za vse trgovine v obdobju praznikov od ponedeljka, 28. oktobra, do srede, 6. novembra:

Ponedeljek, 28. oktobra: vse trgovine bodo odprte tako dopoldan kot popoldan.

Torek, 29. oktobra: trgovine bodo odprte po običajnem urniku.

Sreda, 30. oktobra: trgovine jektivin ter drogerije bodo odprte tudi popoldan.

Četrtek, 31. oktobra: trgovine bodo odprte po običajnem urniku, mesnice pa bodo odprte od 7.30 do 13. ur od 16.30 do 19. ur.

Petek, 1. novembra: vse trgovine zaprte dopoldan in popoldan, odprte bodo le cvetličarne (od 8.30 do 13. ur), in pekarnice izključno za kruh (od 7.30 do 13. ur).

Sobota, 2. novembra: običajen urnik za vse trgovine, odprte bodo tudi trgovine tistih strok, ki so v sobotah zaprte; mesnice bodo odprte od 7.30 do 13. ur in od 16.30 do 19. ur.

Nedelja, 3. novembra: vse trgovine zaprte, odprte bodo le cvetličarne (od 8.30 do 13. ur), mekarne (od 7. do 12. ur) in pekarnice z dvojno peko kruha (od 7.30 do 13. ur).

Ponedeljek, 4. novembra: vse trgovine zaprte; odprte bodo le cvetličarne (od 8.30 do 13. ur).

Torek, 5. novembra: trgovine bodo odprte po običajnem urniku.

Sreda, 6. novembra: trgovine jektivin in drogerije bodo odprte tudi popoldan.

VPRASANJA IN INTERPELACIJE NA OBČINSKI SEJI

Skrb zaradi upadanja zaposlenosti v goriških industrijskih obratih

Odbor je zavrnil mladinsko fašistično provokacijo - De Simone je obiskal Severni Vietnam kot župan in njegovo potovanje ne bremeni občinskih financ

Sinočnja seja občinskega sveta v Gorici se je pričela z vprašanjem svetovalke Vilme Brajnik (KPI) o posredovanju občinske uprave, da bi preprečila vpis delavcev v dopolnilno blagajno in da bi vplivala na industrijske, da ohranijo sedanjo zaposlitveno raven. Navedla je težave v Lacedo, prekinitve najemna nove delovne sile v podgorški tekstilni tovarni, znižanje proizvodnje in lesnih obratih ter negotovosti v slašičarski industriji.

Demokristjan Bianconi se je pozanimal, kako je z imenovanjem zastopnikov v rajonske svete in kako je z zdravniškimi potrdili, ki jih morajo starši prinesiti, če hočejo, da bo njihov otrok po nekajdnevni odsotnosti mogel spet obiskovati otroški vrtec. Zanimal je občinsko posredovanje, ker so na stenšču MSI bile napisane besede, ki so predstavljale apološko fašizma in žalitev ljudi.

Svetovalka Pirella (KPI) je vprašala, kdaj bodo otroškim vrtnaricam uredili prejemke, ter je s tem v zvezi omenila težave, češ da država nima sredstev, kar po svetovalčinem mnenju predstavlja razlog več za občinsko posredovanje.

Svetovalec Paulin je predlagal, naj se občina zavzame za obnovitev celotne petletne slovenske trgovske šole, ker jo potrebujemo tudi za naše gospodarstvo. Svetovalec Bratina je vprašal, kje namerava občinska uprava odpreti novo šolo za slovenske otroške vrtnarice.

Župan De Simone je v zvezi s krajevnim gospodarskim položajem, ki ga je omenjala svetovalka Brajnik, dejal, da odraža razmere, ki vladajo v vsedravnem gospodarstvu. Občinski svet je seznanil z bližnjim sestankom predstavnikov Finmeccanice, dežele, tovarniškega sveta Safog in občinske uprave glede razlogov v tem kovinarskem obratu. Obljubil je svetovalki svoje zanimanje, da bodo občinska podjetja dobavila plinske števce za potrebe Standaža.

Na vprašanje glede imenovanj predstavnikov družbeno-političnih organizacij v rajonske svete je odbornik Fantini odgovoril, da PLI ni poslal še nobenega imena delegatov, prav tako tudi sindikalne organizacije ne.

Odbornik Moise je odgovoril svetovalcu Bianconiju glede zdravniških sprejelov. Rekel je, da jih zahtevajo samo v primeru nalezljivih bolezni. Po njegovih besedah bodo šole za slovenske otroške vrtnarice odprli v Ulici Fatii.

Župan je mislovecem, ki so ga vprašali po razlogih, zaradi katerih je odbor zavrnil mladinski organizaciji »Fronte della gioventù« prošnjo za uporabo javnega prostora za protikomunistično fotografiranje, odgovoril, da je odbor takšen sklep sprejel zato, da bi preprečil provokacijo.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Z avtom je podrla ženico ki je prečkala cesto

Potrebno je označiti prehod za pešce

Goriški okrajni sodnik Dr. Mangoni je na zadnjem zasедanju tega sodišča obravnaval med drugim tudi primer prometne nesreče na križišču ulic T. Grossi in P. Diaconovi v Gorici, ki se je pripetila dne 13. januarja 1972 in pri kateri je avtomobilistka iz Dolenj potrla 70-letno žensko, ki je peš prečkala cesto.

Tistega dne okrog 11. ure dopoldne se je peljala 43-letna Ines Moret por. Grudina, doma iz Mirnika pri Dolenjah št. 3 s svojim avtom Fiat 124 iz Gorice po Ul. Grossi in smeri proti Ul. Fatebenefratelli. Na omenjenem križišču pri hiši št. 14 v Ul. Grossi pa je nenadoma stopila na cesto tik pred avtomobil 70-letna Olga Kljanšek por. Cortese iz Gorice, Ul. Prato 19/A, ne da bi se prej prepričala, ali je cesta prosta, kar je toliko bolj potrebno, ker na tem mestu ni označen prehod za pešce.

Moretova ni mogla preprečiti nesreče, ker je po vsej verjetnosti vozila bolj naglo, računajoč, da je cesta prosta. Podrla je ženico in ji povzročila hude poškodbe, zaradi katerih se je morala žena zdraviti v bolnišnici in doma kar 200 dni ter so ji ostale trajne poškodbe na nogi.

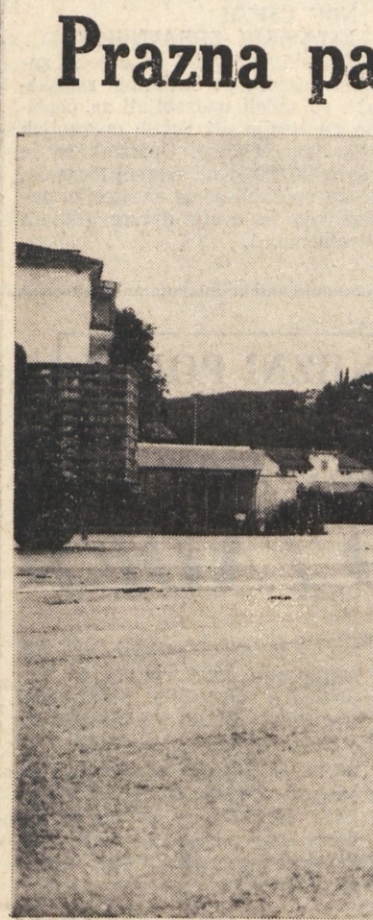
Sodnik je ugotovil krivdo avtomobiliste, delno pa tudi sokrivdo žene, ki je morala plačati cestni policiji globo zaradi nepravilnega prečkanja ceste. Moretova bo morala plačati 120.000 lir globo, pogojno in brez vpisa v kazenski list. Obenem bo morala plačati stroške civilne stranke in 500 tisoč lir na račun odškodnine. Obenem ji je sodnik odvzel vozniško dovoljenje za dobo 6 mesecev.

Ta nesreča opozarja ponovno na obstojeca nevarna križišča, med

Dravi v Espomegu odprtje razstave »Starček v družbi«

V razstavnih prostorih Espomega bodo danes, na pobudo kroška ACLI iz Gorice, odprli fotografsko razstavo na temo »Starček v družbi«. Razstavo bodo odprli ob 16.30. Odprtja bo do 31. t. m. Ob otvorenosti svečanosti bo Mario Fain govoril o položaju starčkov, v ponedeljek ob 20.30 bo okrogla miza, ob kateri bo sodelovalo več strokovnjakov, podobna srečanja bodo tudi v sredo in v četrtek zvečer.

Prazna parkirišča pri Rdeči hiši

Ze nekaj dni imajo na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši zastoj v prometu s tovarnjaki. Prišlo je do dobojene krize v trgovski izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo. Zmanjšal se je uvoz v Italijo zaradi valnih težav in predvsem zaradi prepovedi uvoza mesa in živine, prišlo je pa tudi do zmanjšanja izvoza v Jugoslavijo zaradi restriktivnosti, ki so jih glede uvoza sprejele jugoslovanske oblasti. Zaradi tega se je zmanjšal tudi tovarni promet. Precej obširna ploščad za tovarnjake, na kateri smo včasih našli tudi po več kot sto tovarnjakov, ki niso bili prostora za vse, tako da so morala številna vozila parkirati v ulicah Cravos in Alviano, je tedaj skoraj prazna. Naša fotografija, ki je bila posneta v torek predpoldne, to zgornjo dokazuje.

Zakaj ni sladkorja proste cone

Goriška trgovinska zbornica javlja, v zvezi z interpelacijo nekaterih občinskih svetovalcev, da ni bilo mogoče, kljub vsem poskusom, najti ne na italijanskem ne na zunanjem tržišču sladkorja, ki bi ga razdelili po znanih cenah v okviru proste cone. Cene sladkorja so se letos povsod dvignile, zato goriški in sovedski prebivalci niso mogli dobiti sladkorja po znanih cenah proste cone.

V Tržiču umrl Ambrozij Pahor

Goriška okrajna sodnica Dr. Mangoni; sodnik M. Massi. Obtoženec je zagovarjal odv. Centazzo iz Vidna, ki je proti razsodbi vložil priziv; Kljanškovo je zastopal odv. Šfiligoj. I. M.

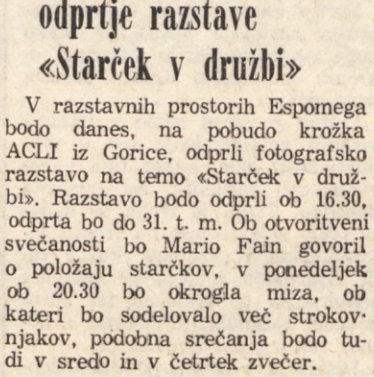
Od 1. novembra zmanjša urnik javnih lokalov

Zveza goriških trgovcev obvešča zainteresirane, da bo od 1. novembra v veljavi zmanjšani urnik za javne lokale. Kavarnice in bari odpirajo ob 6. uri zjutraj, zapirajo ob 24. restavracije imajo urnik od 9. do 12. ure, gostilne in krčme od 8. do 24. ure, osmice od 10. do 9. ur javni lokali z biliardi pa od 21. do 24. ure. Lahko se odpira eno uro pred določenimi urniki (izvzete so osmice), razni lokali lahko zapirajo tudi v popoldanskih urah za dve uri. Trgovci morajo imeti razobešen urnik poslovanja z navedbo morebitne popoldanske zapore.

Komunisti zahtevajo demokratično nadzorstvo deželnih investicij

Deželni tajnik KPI Cuffaro je govoril delavcem podjetja SNIA v Torviscosi in dejal, da se z udarcem po delavcih AULAN-MAR-ZOTTO v resnici prizadene celotni delavski razred dežele, saj je prišlo do napada na raven zaposlitve in se skuša podrediti sindikalno gibanje. Ta ostri napad se lahko zavrne samo ob sodelovanju vseh demokratičnih in ljudskih političnih sil in s posredovanjem javne oblasti, ki morajo gospodarja prisiliti, da spoštuje sporazume, ali pa da vrne finansiranja, ki jih je užival. Ne sme se pozabiti grabeljivosti in cinizma nekaterih gospodarskih skupin, ki jih je dežela podpirala. Deželni odbor v ostavki izjavlja, da je na strani delavcev, za kar pa so potrebna dejstva.

PRAZNA PARKIRIŠČA PRI RDEČI HIŠI

Ze nekaj dni imajo na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši zastoj v prometu s tovarnjaki. Prišlo je do dobojene krize v trgovski izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo. Zmanjšal se je uvoz v Italijo zaradi valnih težav in predvsem zaradi prepovedi uvoza mesa in živine, prišlo je pa tudi do zmanjšanja izvoza v Jugoslavijo zaradi restriktivnosti, ki so jih glede uvoza sprejele jugoslovanske oblasti. Zaradi tega se je zmanjšal tudi tovarni promet. Precej obširna ploščad za tovarnjake, na kateri smo včasih našli tudi po več kot sto tovarnjakov, ki niso bili prostora za vse, tako da so morala številna vozila parkirati v ulicah Cravos in Alviano, je tedaj skoraj prazna. Naša fotografija, ki je bila posneta v torek predpoldne, to zgornjo dokazuje.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Z avtom je podrla ženico ki je prečkala cesto

Potrebno je označiti prehod za pešce

Goriški okrajni sodnik Dr. Mangoni je na zadnjem zasédanju tega sodišča obravnaval med drugim tudi primer prometne nesreče na križišču ulic T. Grossi in P. Diaconovi v Gorici, ki se je pripetila dne 13. januarja 1972 in pri kateri je avtomobilistka iz Dolenj potrla 70-letno žensko, ki je peš prečkala cesto.

Tistega dne okrog 11. ure dopoldne se je peljala 43-letna Ines Moret por. Grudina, doma iz Mirnika pri Dolenjah št. 3 s svojim avtom Fiat 124 iz Gorice po Ul. Grossi in smeri proti Ul. Fatebenefratelli. Na omenjenem križišču pri hiši št. 14 v Ul. Grossi pa je nenadoma stopila na cesto tik pred avtomobil 70-letna Olga Kljanšek por. Cortese iz Gorice, Ul. Prato 19/A, ne da bi se prej prepričala, ali je cesta prosta, kar je toliko bolj potrebno, ker na tem mestu ni označen prehod za pešce.

Moretova ni mogla preprečiti nesreče, ker je po vsej verjetnosti vozila bolj naglo, računajoč, da je cesta prosta. Podrla je ženico in ji povzročila hude poškodbe, zaradi katerih se je morala žena zdraviti v bolnišnici in doma kar 200 dni ter so ji ostale trajne poškodbe na nogi.

Sodnik je ugotovil krivdo avtomobiliste, delno pa tudi sokrivdo žene, ki je morala plačati cestni policiji globo zaradi nepravilnega prečkanja ceste. Moretova bo morala plačati 120.000 lir globo, pogojno in brez vpisa v kazenski list. Obenem bo morala plačati stroške civilne stranke in 500 tisoč lir na račun odškodnine. Obenem ji je sodnik odvzel vo

O POLITIKI DOLGOROČNEGA RAZVOJA JUGOSLAVIJE

Pot za doseg bolj razvitih ni lahka, ni pa nedosegljiva

O tem, kakšno pot bo Jugoslavija ubirala do 1. 1985 - Ali bo mogoče doseči narodni dohodek 2000 dolarjev na prebivalca? - Stare metode, značilne za preteklost, pa prihajajo še danes boleče do izraza

Javna razprava o osnovah skupne politike desetletnega razvoja Jugoslavije, ki se je začela konec aprila, ko je Zvezni izvršni svet (ZIS) dal v javno splošno razpravo dokument o dolgoročnem razvoju, je bila in je še izredno živahna. Dokument oziroma dogovor o dolgoročni politiki razvoja v Jugoslaviji, naj bi bil sprejet do konca letošnjega leta (v istem roku bi imeli biti sprejeti tudi zakasneli zakon o družbenem planiranju, zakon o družbenem planiranju, zakon o dokumentu o skupni družbeno - ekonomski politiki Jugoslavije v naslednjih letih), kar bo vsekakor nad vse pomemben družbeni dogodek. Predvsem zaradi tega, ker je bil za predlog za javno diskusijo grajen in izdelan na politiki družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja tako v pogledu življenjske najvažnejših interesov jugoslovanske bodočnosti kot tudi vsega jugoslovanskega delavskega razreda, vseh republik in pokrajin, vseh temeljnih organizacij družbenega dela (TOZD) ter samoupravnih interesnih skupnosti, vseh državljanov. Pa tudi zaradi tega, ker predstavlja splošni jugoslovanski dolgoročni plan osnovo vsakega srednjeročnega in vsakoletnega plana vse samoupravnih, proizvodnih in družbenih subjektov.

Razen tega je sedanja živahna, predvsem politična aktivnost vsekakor rezultat tudi neobhodne potrebe ponovne preučitve sedanjega stanja, vzrokov težkih ter odkrivanja »strateških rešitev«, ki bi jugoslovanskemu ljudstvu zagotovili družbeno blagostanje na daljši rok. Vse to bi morala za bodočnost ne bilo tako pomembno, če bi stare metode in način, značilni za razvoj jugoslovanskega gospodarstva ves ta povojni čas (v čemer je vsekakor treba iskati vzroke sedanjih težkih in nestabilnosti jugoslovanskega gospodarstva) še naprej ne prihajali do izraza v obliki negativnih posledic, predvsem v strukturnih disproporcijah v gospodarstvu in recidivih v mentaliteti, v navadi, da »družijo živijo v inflaciji in z njo«, ko ni ekonomska politika — kot je bilo ugotovljeno na zadnji seji predsedstva CK ZKJ — pod stalnim pritiskom začasnega kranja objektivnih naspotij, nikoli skušala odpraviti bistvenih vzrokov nestabilnosti, marveč se je pretežno ukvarjala le s posledicami.

Ravno tako obstoje tuje zaskrbljivo znaki in tendence širjenja predelovalnih kapacitet, kar pomeni povečanje osnovnih disproporcij gospodarstva in predvsem povečanje izpostavljenosti udarcem svetovne inflacije, kot tudi obstajajo celo tendence »teritorializacije« družbenega dela in sredstev pretežno v republikah mejah. Vendar se prav tu skrivajo zelo velike nevarnosti vseh vrst, in prav zaradi tega je potrebno utrjevanje skupne jugoslovanske razvojne politike kot dogovorjene, organizirane skupne akcije za kar najučinkovitejše odpravljanje predvsem strukturnih neskladij in za vlaganje sredstev tam, kjer je to najracionalneje, ne glede na to ali gre za gospodarski razvoj ali nerazvit predel dežela.

To je nedvomno vendarle nov odnos do razvojnih problemov, ki predpostavlja tudi nove metode v pogledu utrjevanja ter ostvarjanja ciljev, za kar so ustava in sklepi desetega kongresa dali načelno osnovo v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju. Cilji desetletne bodočnosti, pot do »občestvo razvitih«, pot do nad 2000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca, do 2,5 milijona novih stanovanih, do boljše socialne politike, do povečanja življenjske ravnosti jugoslovanskih ljudi in zlasti do hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik ter pokrajine Kosovo, pot do širšega, učinkovitejšega in organiziranega vključevanja jugoslovanskega gospodarstva v mednarodno delitve dela in izboljšanja devizne plačilne bilance z inozemstvom itd. — še malo ni tako lahki, niso pa nedosegljivi. Naspotje.

Za njihovo doseglo obstajajo v Jugoslaviji izredno ugodni pogoji, zlasti kar se tiče političnega vzdušja, kar se tiče zavesti in odločnosti, da mora biti dolgoročni razvoj osnovan na stvarnih interesih delavcev in državljanov oziroma, da mora biti usmerjen k trem najvažnejšim ciljem. Le-ti so: afirmiranje razvoja posameznih panog človeka ter vsestranski razvoj njegove osebnosti, usposabljanje kar zadeva obvladovanje družbenih in ekonomskih tokov razvoja ter njihovih posledic; razvoj samoupravnega odločanja družbenega in političnega življenja; stalno širjenje in usklajevanje materialnih in drugih pogojev dela in življenja delovnih ljudi.

ma. Realistični prikazi življenja polpretekle dobe Poljske se prepletajo z romantično zasnanimi izpovedmi poljskih intelektualcev o svobodi. Obenem je pesnitev tudi avtobiografsko pobavarna ljudska beseda in izpoved pesni-ke bolecine ob zavrnjenju ljubezni. Pomeni pa sicer vrh Mickiewiczovega pesniškega ustvarjanja.

Slovenski prevod obsežnega epa je nedvomno velikega pomena, saj smo v slovenskem prevodu imeli doslej le manjše odlomke iz pesnitve. Gotovo je prevajalka, ki je delo prevedla v verzih, opravičila veliko delo. S tem pa je slovenska prevajalska literatura izpolnila kulturni dolg. Gre za obogatitev slovenske prevodilne literature s svetovno znanim klasičnim delom, ki je splošno last vsega človeštva. Škoda pač, da smo delo dobili tako pozno. Zato seveda težko pričakujemo, da bodo delo našli ljudje danes prebivali zaradi same pesnitve. Zato je stoletje in pol po izidu originalna najbrž le malo prepoznala. Ima pa izdaja svoj kulturno - zgodovinski pomen. In kot tak izraz odpravljanja slovenskega kulturnega zamudništva smo lahko hvaležni prevajalki za veliko opravljeno delo, pa tudi Državni založbi, ki je delo dala na naš knjižni trg.

Sl. Ru.

NOV USPEH KITAJSKIH ZDRAVNIKOV
Kitajski zdravniki so dosegli za nimiv uspeh: po štiriletni raziskavi so začeli uporabljati za popolno anestezijo pri večjih operacijah zdravilne rastline. Operirali so že skoraj 40.000 ljudi. Glavni ekstrakt, ki ga uporabljajo za anestezijo, pridobivajo iz cveta dature (datura stramonium).

Tržaško nabrežje pri »Lanterni« (Foto M. Magajna)

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Adam Mickiewicz: «GOSPOD TADEJ»

Adam Mickiewicz (1798 - 1855) je znameniti poljski pesnik, predstavnik poljske romantike. Njegova življenjska pot je bila doživljajska, zlasti ker se je vse svoje življenje boril za osvoboditev Poljske izpod ruske nadoblasti in tako da je danes moč Jugoslavija z njenimi 850 milijoni na prebivalca vrstili med srednje razvite dežele. Posebni uspehi so bili doseženi v razvoju samoupravnih odnosov, v čemer je Jugoslavija na svetu brez primera.

VPRAŠANJE, KI ČAKA NA REŠITEV

DANES V ITALIJI ŠE 15 MILIJONOV NEPISMENIH

Nemogoče je osparovati trditve, da sega kulturna tradicija Italije mogoče stoletja nazaj. Vendar bi lahko mirno svedočeli več skromnosti tistim — posebno nacionalistom — ki se v svojih žolčnih izpadih proti Slovincem v naših krajih in Jugoslaviji ter nasploh slovenskim deželam širokoustojno s tišočeno italiko kulturo («mil-lenaria cultura italica»). Preste-jejo naj samo, koliko je v Italiji nepismenih, pa bodo ugotovili, da ni razlogov za pretirano samohvalo.

So občine — in to ne samo na jugu, kjer se novoporočenci podpisujejo s križcem: so kraji, kjer nisepisna žena zaupa pisarju sestavo pisma, namenjenega izseljenemu možu v tujino, slednji pa mora morda zopet prositi italijanskega kolega, naj mu prečita pismo; v velikih mestih imamo ljudi, pretežno že v letih, ki ti na cesti pokažejo listek z navedbo imena ulice ali številke tramvajev, da jim pomagajo iz zadrege, saj jim listek nič ne pomeni, ker ne znajo brati.

Ko je italijanska televizija priredila ciklus sporodov »Non è mai troppo tardi« (Nikoli ni prepozno), namenjen nepismenim, polpismenim in vsem brez izobrazbe, je neka ženska tedenska revija zbrala »skupine poslušalcev«, ki so jih vodili učitelji, in sicer ne le v južnih krajih, ampak tudi v rimskem predmestju, v predmestju »evčne prestolnice«. Ganljivo in hkrati mučno je bilo opazovati, denimo, stare ženske, kako so se trudile dojemati neznane jim znake, ki sestavljajo abecedo, nato pa njih srečo, ko so lahko same prečitale ali napisale stavek. Zlasti ganljivo je bil primer starejše žene, prvi novinarica Milla Pastorino, ki je se naučila naposled pisati in je tako lahko sama, brez tuje pomoči, sestavila pismo za sina, ki je bil pri vojakih.

«VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI»

Slovenski izgnanci na obisku v Čačku

Takoj po nemški okupaciji, so tisoči Slovincem bili izgnani iz rodnih krajev v ostale pokrajine Jugoslavije. Tu so njihovo trdo u-slošno lajsali bratski odnosi, ki so jih bili deležni povsod, kjerkoli so se znašli. Ogronom jih je bilo pregnanih v Srbijo. Mnogi so tu pustili svoja življenja, zaradi boleznij, pomanjkanja, žalosti, največ pa jih je padlo v borbi proti okupatorju. Daleč so že tisti časi, spomin preživljenj, ki so se po osvoboditvi spet znašli na svojih domovih, pa se čisto vrača v tiste dni in tiste kraje, kjer se je človeška solidarnost v najtežjih pogojih vokalno potrjevala.

Čačak, malo mestce v Sumadiji, je eden od teh krajev. Vsako leto potujejo tja bivši izgnanci z »Vlakom bratstva in enotnosti«, da obiščejo svoje dobrotno prijateljce, da se znova pozdravijo in obude davno preživljene dni, da se pomnijo o tem, kako žive danes itd.

Tako tudi letos. Na vse se obudili spomin, zlasti na umrle in padle tovarišce. Znova so se jim razvstrile pred očmi obidele slike dr. Josipa Benčana, Leona Šaubaha, Stanka Pertinčca, Alojza Ajda, bratov Žurnikov in mnogih drugih. Zlasti pa dr. Josipa Benčana.

RADIO VELE KIZIJA

SOBOTA, 26. OKTOBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- PRVI KANAL**
- 12.30 Poljudna znanost CONTROPIEDE
 - 12.55 KOMIKE Na spredu sta dva kratkometražna filma »Le teste matte« in »Face beate« v katerih nastopa Ben Turpin
 - 13.25 Vremenska slika
 - 13.30 DNEVNIK
 - 17.00 DNEVNIK
 - Izžrebanje loterije
 - Program za najmlajše
 - BELI KAMEN Četrta epizoda, v njej nastopata Julia Hede in Ulf Hasseltorp
 - 17.45 Program za mladino »COSI' PER SPORT« — zabavna oddaja
 - 18.30 Poljudna znanost MONOGRAFIJE
 - 18.55 O mladini v svetu ZIVLJENJE V DAHOMEYU
 - 19.20 Nabožna oddaja Kronike dela in ekonomije in Vremenska slika
 - 20.00 DNEVNIK
 - 20.40 TANTE SCUSE Glasbeni program, ki sta ga pripravila Terzioli, Vaime in Vianello in katerega vodita S. Mondaini in R. Vianello
 - Cetrto nadaljevanje Nocoj bodo na spredu razni skeci, baletna skupina bo z baletom prikazala Tarzana in njegovo okolje, kot gost pa bo nastopil Peppino Di Capri
 - 21.50 CONTROCAMPO Današnja oddaja ima naslov »Nas je preveč?«, pripravil jo je Giuseppe Giacomazzo
 - 22.45 DNEVNIK Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 17.30 Svetovno prvenstvo v telovadbi Prenos iz Varne
- 19.00 DRIBBLING Tedenski športni pregled Oddaja pripravljata Maurizio Barendson in Paolo Valenti, vodi pa Nando Martellini
- 20.00 VECERNI KONCERT Simfonični orkester RTV iz Turina pod vodstvom dirigenta Sejiča Ozave bo izvajal Haydnovo simfonijo št. 60
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Poskusi televizijski programi CANCER Gre za filmski prikaz človeških in socialnih pogojev najbednejših v Južni Ameriki. Na osnovi izkušenj nekega mladega črnca, ki vse ubupan išče zaposlitev, se pozornost osredotoči na dva povsem različna si tipa življenja, značilna v skrajno nerazvitih ter izkoriščevalskih družbah: na tip iz življenja izločenih ter od možnosti odstranjenih in pa onih, ki so se »znašli«. Med obema je delo tisto, ki predstavlja oziroma omogoča prehod od prvega tipa, v katerem se je moč le preživeti, k drugemu, ki omogoča vključitev v potrošniško skupino po vseh pravih in prepisih kapitalistične družbe. Za protagonista se vse to predstavlja v obliki nenehne alternativne med hipotetičnimi postenimi rešitvami ter bolj konkretnimi možnostmi rešitve njegovih življenjskih vprašanj s sredstvi, ki so mu na razpolago kot izločenca. Njegova volja, da bi se rešil je onemogočena spricho dejstva, da je družba, ki se je v njej znašel, teško domljiva in polna protislovij. In prav ta kaotična situacija sveta, ki se v njem zgodba odvija, mu prepreči omejeno pošteno rešitev. Nasprotno, izpolni ga s srdom in obupom, ki ga privedeta do skrajne in docela iracionalne odločitve: odloči se in ubije »doktorja«, ki se je nanj brezuspešno obrnil, da bi mu našel delo, umorivši tako — kot se mu zdi — tudi družbo, ki ga je zavrnila
- 22.25 Kratkometražni film »LA PAURA DI JENNIFER« V glavni vlogi igrajo: Robert Foxworth, Sheila Larken, David Arkin, Lee Grant, Helendy Britt itd. Režijo je pripravil Jerry Thorpe

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.30 10.35 in 12.00 TV ŠOLA Z razvijajočimi, Izbrana oddaja, Kibernetika, Vatroslav Lisinski, Književnost BIH
- 13.55 NOGOMET: SLOBODA — HAJDUK
- 16.25 Dnevniki svet — barvni film
- 17.15 Obzorik
- 17.30 Svetovno prvenstvo v telovadbi
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski znanjopolitični komentar
- 20.00 Človek, ne jezi se!
- 20.30 Moda za vas
- 20.40 BURT BACHARACH Zabavno - glasbena oddaja
- 21.35 OBSENEC Ameriški barvni film, ki ga je režiral Donald Siegel leta 1964.
- 23.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 13.55 NOGOMET: HAJDUK — SLOBODA
- Prenos iz Tuzle
- 17.30 Svetovno prvenstvo v telovadbi
- 19.45 MLADI GOZDUNIKI Serijski film za mladino
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 SVET V VOJNI »BANZAI« Serijski film
- 21.20 Nemogoči podvigi — serijski film
- 22.10 NOČNI KONCERT R. Strauss: Koncert za oboo in orkester

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutrjana glasba; 11.35 Poslušajmo spet; 13.30 Glasba po želja; 15.45 Avtoradio; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Koncerti naše dežele; 18.50 Glasbeni collage; 19.10 Kulturni spomeniki naše dežele; 19.45 Pevska revija; 20.00 Sport; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 Radijska priredba »Beli grad - zakleti grad«; 21.30 Vaša popevke; 22.30 Igra Ray Conniff.

TRST

- 12.15 Deželne kronike; 14.40 Tre-tja stran; 15.10 Pogovori o glasbi; 16.10 »La gorgona« - rad. prired-ba; 16.20 Zbori naše dežele; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

- 6.30, 7.30, 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrjana glasba; 8.30 Ansambel S. Menges in Brasili 77; 10.15 Današnji pevci; 10.45 Glasba in nasveti; 12.00 Glasba po želja; 14.00 Glasbena oddaja; 15.00 Plesna glasba; 16.45 Za prijeten konec tedna; 17.45 Primorska in njeni ljudje; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Zapolimo in zaigramo; 19.00 Prens RL; 19.30 Glasba v večeru; 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutrjana glasba; 8.30 Jutrjana popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 12.10 Glasbena oddaja z G. Meccio; 13.20 Preizkušajo se dilatanti; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.40 Veliki variete; 17.10 V svetu vakolice; 18.00 Musical ameriških pevcev; 19.15 Nabožna oddaja; 19.30 Plo-

Poročajo, da je na Pohorju že zapadel nov sneg, primeren za smuko. Na sliki Ribniška koča, postavljena na zahodnem, morda najlepšem delu Pohorja, ki se v športno-turističnem pogledu pravkar začanja močno razvijati

Horoskop

- OVEN (od 21.3. do 20.4.) Lahko računate samo z lastnimi močmi, posebno še na finančnem področju. Pojasnjem na neki nespoznam.
- BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne zamerjajte svojega glavnega dela in cilja. Poslabšali si boste svoje gmočno stanje z nepotrebnimi stroški.
- DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Spremeniti boste morali svoj način doseganja poslovanja. Uskla-dite svoje načrte z onimi družinskih članov.
- RAK (od 23.6. do 22.7.) Dosegli boste precejšnje izboljšanje

- delovnih pogojev in tudi delovne moči. Napetost v čustvenem razmerju.
- LEV (od 23.7. do 22.8.) Nekateri nepredvideni dogodki vas bodo prisilili, da spremenite svoje načrte. Prijeten večer s prijatelji.
- DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne zavračajte pomoči, od nje je odvisna vaša bodočnost. Ne zapuajte preveč nekemu novemu prijatelju.
- TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Neko finančno vprašanje bo rešeno v vaš prid. Skušajte najti svojo srečo v nekem trajnem čustvenem odnosu.
- ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.)

- Pazite se pred nepredvidenimi dogodki. Z željo po mešančevanju boste neko čustveno razmerje še bolj zapletli.
- STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ne razmetavajte svojih energij, ker jih boste v kratkem potrebni. Odpovete se pretiranemu ponosu.
- KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vaša inteligenca vam bo v veliko pomoč pri reševanju delikatnega vprašanja. Pijatelji vas cenijo.
- VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Posvetite se morate izključno svojim rednim poslom. V družini bo treba nastopiti energično.
- RIBI (od 20.2. do 20.3.) Sledite napotilom nekoga, ki ima večje izkušnje. Kljub skrbem in težavam skušajte biti dober volje.

„Derviš in smrt“ na filmskem traku

Prav gotovo je filmski zapis tako kompleksnega literarnega dela, kakršnih je roman Meše Selimovića „Derviš in smrt“ nastajal na robu nevarnosti, da se sprejme zgrozi v opis — kar je navezovanje grozilo in se največkrat tudi zgodilo filmskim posegom v literarno oblikovano misel. Kljub temu, da je tudi o „Dervišu in smrti“ marsikaj običajno na ravni opisnega, pa je film tudi lep dokaz notranje ga sozvočja med tema samostojna, drug od drugega neodvisna avtorjema, kar si postane besedi in filmski umetnik v procesu prenašanja literature na filmski trak. Ne glede na literarno izhodišče filma pa je „Derviš in smrt“ eden tistih resnih, skrbno pripravljenih, z ustvarjalno zavestjo in disciplinirano oblikovanih dosežkov, ki so bili v letošnji filmski proizvodnji praksi, kakor jo je predstavil polski Pulj, redki. Glejanci bodo film doleteli kot globalno metaforo, ki si je za svojo izpoved o resničnem obrazu in obsegu oblasti nadela slikovito zgodovinsko prispodobno muslimanskega življenja v začetku 19. stoletja na naših tleh. In čeprav jih bo na tej črti „brnija“ filma motil ta ali oni preočito fabulistični korak, ki bi se mu film lahko izognil ali ga vsaj omilil, to takšno izhodišče se najbolj zanestivo vodi k filmski ideji. Dopustiti bodo vse retrospektive, ki se danjo v emocionalno metaforiko (ponavljajoči se motivi spopada), obdobja bodo blesteli s sodanji preteklega in sedanjega časa erosa srednjega junaka, ki v retrospektivi ni izrazit, temveč sladak, v tekočem dogajanju pa ovira njegovo upravičenost in moč skrajno ponesrečen izbor igralke Olivera Katarine ozerna dekorativno poudarjena sfeme fatale, kar je po filmski volji postala. Z veliko intenzivnostjo jih bo pritegnila filmska ekspozicija in njena notranja dramatičnost, v kateri nima glavne besede provincijska, v korupcijo, spletkarstvo in oblastništvo izročena oblika centralne državniške oblasti turškega imperija, pač pa nima obsodba in zgražanje etično čistega in tej oblasti nepredpronega posameznika. Ko pa usodni preskok prilepe prav tega pravilnika na provincijski prestol pravice v imenu državne oblasti, ostane filmu po mogočnem uvodu pravzaprav premalo metrov in moči za prav tako impresivno spreminjanje tragičnega preobrata. Spoznaje, da o pravici ni mogoče razsojati z abstraktnimi merili, temveč vselej z mnenjem ali večjo osebnostno prizadetostjo, in da tudi vsa objektivno zastavljena merila pravilnosti veljajo le dotle, dokler zvesto sledijo interesom oblasti. V filmu zgolj sticisteno Orisano se bolj s fabulističnimi motivi kakor grajeno z intimnimi spoznanji in notranjim bojem. S tem vred je dramaturško premalo pripravil končni poudarek spoznanju, da se mora vsakdo sam spopasti z nastliem in krivico, ideja uporabna. STANKA GODNIC

Uspešne naložbe

V BiH pripravljajo načrt za manj razvita območja — 75,4 odst. sredstev federacije namenili pravim krajem

SARAJEVO, 24. okt. — V srednjeročnih načrtih BiH je ena od temeljnih ekonomskih in političnih nalog tudi hitrejši razvoj nerazvitih območij BiH. Na podlagi doslej doseženih uspehov je pripravljajo novi petletni razvojni načrt, ki temelji tudi na sklepu, da je do sledaj začetna politika hitrejšega razvoja premalo razvitih območij BiH bila v praksi uspešna. Ta območja so hitreje napredovala kot republika v poprečju, in to ne le na gospodarskem področju. Najbolj so k uspehom pripomogle usmeritve na lastne sile, široka družbena podpora, aktivna investicijska politika, pa tudi, da so TOZD gradile na nerazvitem območju nove proizvodne zmogljivosti. Narodni dohodek na prebivalca je v zadnjih desetih letih v nerazvitih občinah večji za približno 4 odstotke in znaša zdaj malce več kot 80 odstotkov republiškega narodnega dohodka na prebivalca. Hkrati se je zaposlenost na nerazvitih območjih BiH povečala za 1,2 odstotka. Ob koncu prihodnjega leta pričakujejo, da bo družbene proizvode v nerazvitih delih BiH rasel za 2 odstotka hitreje kot pa v republiškem povprečju. Velik pomen za hitrejši razvoj nerazvitih občin ima tudi gradnja cest. Na teh območjih je bilo v zadnjih dveh letih zgrajenih 570 km cest (kar je 93 odstotkov novega cestnega omrežja, zgrajenega v tem času v BiH). V enakem obdobju je bilo tamkaj zgrajenih 46.000 stanovanj (ali 72 odstotkov vseh tedaj zgrajenih stanovanj v BiH). Sivoletni učencev osnovnih šol se je povečalo za 8.000, učiteljev pa za 560. Od 1.100 na novo zgrajenih bolniških postelj jih je nerazvito območje dobilo 924. BOGDAN NOVAK

Brnik bo varnejši

Brniško letališče bo dobilo za tristo metrov daljšo pristajalno stezo in moderno svetlobno signalizacijo

Brniško letališče potrebuje daljšo vzletno-pristajalno stezo in drugo je pogoj, da mu v mednarodnih razmerah priznajo nove svetlobne oznake. Ena od pogojev je tudi položaj letališča II. stopnje. Pregled dvomesečnega dela letališča — v juliju in avgustu, ko so obnovljali avto-greško letališče — je pokazal, da je sedanja vzletno-pristajalna steza prekratka za tristo metrov, da šestdeset ton osnega pritiska, kolikor je sedaj nosilnost steze, ne zadostja, sedanje svetlobne oznake za pristajanje pa ne ustrezajo več. Podaljšanje steze za tristo metrov bo omogočilo pristajanje vseh letal, ki so sedaj v rabi in tudi tistih, ki jih sedaj še preizkušajo. To pomeni, da smo za naslednjih nekaj let lahko mirni kar se tiče dolžine glavne steze. Na njo bo lahko pristalo ali z nje poletole vsako letalo, ki bo v zraku v prihodnjih letih. Predvsem je to pomembno za sprejem letal na medcelinskih poletih, torej letal iz Amerike in dežel v razvoju. Za podaljšanje glavne steze je SR Slovenija že odobrila 13 milijonov dinarjev, ki jih

Razstava v Loškem muzeju

ADAMICEVI AKVARELI IN TAVČARJEVI KIPJI — Na zanimivi razstavi v galeriji Loškega muzeja v Skoflji Loka prvič skupaj razstavlja akademski slikar Peter Adamič in kipar samouk France Tavčar. Otvoritve razstave je bila v petek, 25. oktobra v galeriji na gradu.

Povečati zmogljivosti sladkornih tovarov

V Jugoslaviji smo s sladkorno peso posejali 101.000 hektarov, zaradi tega bo pridelek za približno 28 odstotkov višji od lanskega. Kljub temu pa bo domači pridelek pese premajhen, da bi z njim zadovoljili vse potrebe. Iz letošnjega rekordnega pridelka bo možno izdelati 540.000 ton sladkorja, letna poraba pa znaša od 670.000 do 680.000 ton. Ostanek sladkorja pa bomo morali kupiti v tujini. Da bi v prihodnjih letih lahko zadovoljili vse domače potrebe bomo morali najprej povečati površine, posejane s sladkorno peso, in sicer na 150.000 hektarjev. Ker pa so zmogljivosti naših predelovalnic sladkorne pese premajhne, bo potrebno v naslednjih dveh letih obnoviti sedanje in zgraditi nove predelovalnice. Računajo, da bi za obnovo potrebovali okoli dve in pol milijardi dinarjev.

Proga Beograd-Bar brez zastoja

Kljub vsem nevarnostim z vremenom se izvajalci del na progji Beograd-Bar na vse pretege trudijo, da bi se držali rokov za dograditev proga: zadnji teden maja 1976 z začasnimi zavarovanjem in konec leta z dokončnim zavarovanjem. Dela potekajo, kot je bilo predvideno. Vse mostove na trasi so v glavnem dokončali, od 90 km predorov med Titovim Užicem in Titogradom pa je neozgrajen le še kilometer v pol. Glavna dela potekajo v Titovem Užicu na orelazu čez železniško postajo, v predorih pri Prijepolju in Brodarevu ter pri Kolašinu. Vsa dela na spoujnom stroju proge so v glavnem dokončana, tako da računajo, da bosta za prihodnje leto ostala le še dva predora, kjer je teren izredno težak. Začeli pa so že tudi polagati tirnice in napeljevati kable za signalizacijo. Tračnice so položene med Titogradom in postajo Bratonožić pri Majkovcu in med Bistrico, Pribojem in Strpcem. Če bo vreme ugodno, bodo konec tega leta ali v začetku prihodnjega začeli polagati tračnice od Titovega Užica proti Pribojju. Napeljevanje kablov za signalizacijo pri Stragarju, Pribojju, Majkovcu in Titogradu. Do konca leta bo proga elektrificirana od Beograda do Titovega Užica.

Rekordov ni?

BEOGRAD — Še pred nekaj dnevi smo bili prepričani, da letošnja letina dela še en rekord in sicer v pridelku koruze. Upali smo, da bomo uskladičili okrog 8,2 milijona ton tega zlatnega zrnja. Ker pa dež z majhnimi prekinitvami nenehno pada, so zdaj že številni zainteresirani zasrbljeni nad letošnjo letino. Sicer strokovnjaki pravijo, da je koruzo odporna kultura. Upamo, da je tako, saj razen zgodnjih sort, je vse druge še na poljih skrb na ni odveč, saj če ne bo koruze, bo pre malo mesa, masti, mleka in drugih proizvodov. Tudi drugod po svetu so zaradi pridelka koruze zasrbljeni in menijo, da lanskega pridelka 285 milijonov ton ne bodo dosegli.

Najmlajše mesto v BiH dobi največjo tovarno odkovkov

NOVI TRAVNIK — Tovarna odkovkov strojno-metalurškega kombinata Bratstvo v Novem Travniku končuje z rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnje matriciranih odkovkov. Z uvedbo novih rotacijskih peči in naprav za strežbo kovskim agregatom, bo najmlajše mesto v BiH Novi Travnik, dobilo najsodobnejšo in največjo tovarno odkovkov v državi.

Večja proizvodnja v Boru

BOR — Rudarsko-topliniški bazen Bor s približno 15.500 zaposlenimi že nekaj časa bje boj za uresničitev protinflacijskega programa. To je seveda dalo tudi nekatere proizvodne rezultate, zmanjšalo stroške proizvodnje in v nekaterih obratih so zmanjšali nadržno delo, kar je seveda dalo svoj finančni učinek. Proizvodnja bakra, kljub številnim težavam in ujmi v Majdanpuku na začetku leta, je bila v minulih dveh mesecih zadovoljiva. V tem času so proizvedli okrog 109.000 ton katodnega bakra, kar je za 1,5 odstotkov več od planirane, povečali so tudi proizvodnjo zlata za 25,2 odstotka, srebra za 92,4 odstotka in selena za 11,9 odstotka. Za letos optimistično računajo, da bodo proizvedli 140.000 ton katodnega bakra, kar bi bil rekord.

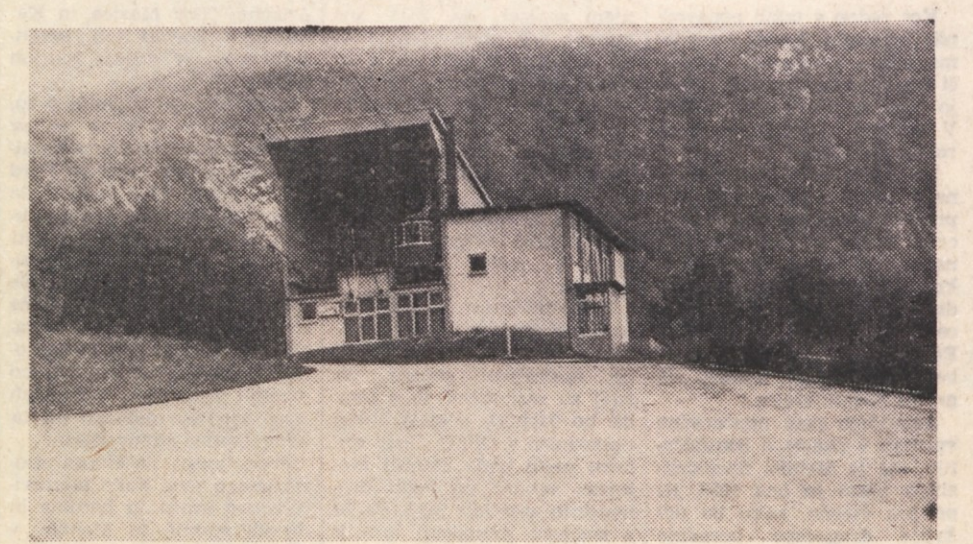
Berite Primorski dnevnik

POSLEDNJI DNEVI ŽIČNICE NA SKALNICO?

Romarjev ni bilo

Raznih turistov ni bilo — Kdo bo plačal ceho za to potegavščino? — Račun, debel 7,1 milijona dinarjev

NOVA GORICA, 24. okt. — Pobudnik za gradnjo gondolske žičnice na Skalnico (nekateri ji pravijo tudi Sveta gora), ki naj bi jo na predlog investitorja, domačega Avtoprometa, dokončno ukinili (razmontirali in razprodali po kosih, ker cele pač ni moč prodati), ker je vse od začetka obratovanja protjavala izgubo, je bila občina Nova Gorica, kot je med številkami črno na belem napisano na papirju, ki ga je prizadel delovni kolektiv pred nedavnim poslat novogoriški občinski skupščini v presojo in odločitev.

NAJVEČJE PRAZNO PARKIRIŠČE — Širok, asfaltiran prostor ob spodnji postaji gondolske žičnice na Skalnico pri Novi Gorici, ki so ji že bili odšteti zadnji dnevi obratovanja. Foto: N. L.

Med tem se je zadnjega septembra — kot običajno vsako leto — žičnica na Skalnico že prenehala vrtili, in naš bi se tudi po 15. marca spomladi ne zavrtela več. Oddelek za gospodarstvo novogoriške občine je sicer menjala, naj bi izvršni svet občine posredoval pri Avtoprometu, da odločitev o prenehanju obratovanja žičnice odloži, dokler zares temeljito ne preučijo vseh možnosti, ki bi žičnico na Skalnico morda vendarle še rešile oziroma postavile na rentabilne noge. da tudi ne bodo več, kakor se je izkazalo doslej. Podobna žičnica na Skalnico se je namreč vrтела že pred vojno in je bila po podatkih, ki so bili na voljo snovalcem po vojni, visoko rentabilna, saj je letno preplajala po okrog 100 tisoč potnikov, kar je za okrog 80 do 65 tisoč več, kot je znašalo letno število prevoženih potnikov na novi žičnici. Predvojna žičnica je imela kabine za šest potnikov, nova pa za 34. Okrog kilometer dolgo razdaljo med spodnjo in zgornjo postajo je premagala v sedmih do devetih minutah.

Muzej, hotel, gostilna

Gre za prvotno zamišljeni hotel in muzej in dobro gostilno na tej gori, ki naj bi privabljali k sebi še večje tako planinarjev in neplaninarjev romarjev in drugih turistov. Investitor pa je mnenja, da bi nekoliko zakasnela uresničitev, je zamislil še občutnejše povečala izgubo, ki jo bi žičnica prinesla, doslej, in — se pri tem med vrsta — sprašuje, kdo vse od šeljnih in lačnih, ki niso bili ne odjezdeni, ne nasičeni, bo moral plačati visoko ceho za to tretjo in največjo gondolsko investicijo v Sloveniji. Gondolska žičnica na Skalnico se je začela poskusno vrtili 13. avgusta 1968. leta, medtem ko sta bila (po običaju) tehnična in finančna kolavdacija opravljeni nekoli-ko kasneje. Če se bojite številke 13.

Krivo je šestilo

Čeprav je priznani strokovnjak načrtoval število potencialnih potnikov za skalnisko žičnico, in sicer okrog 165 tisoč letno (samo tujeve za 120 tisoč), se je grdo uštel, to pa zato, kot trde Novogoričani, ker se mu je pri krogu, ki ga je začrtal okrog gore, neopazno nekoliko razpotegalo razmajano šestilo. 1969. leta je žičnica zabeležila okrog 384 tisoč din (novih) poslovne izgube, razen tega pa je morala banki vrniti še 461 tisoč din na račun rednih anuitet. To le-

Bife se pa kar vrti...

Narčovalci velike gondolske žičnice na Skalnico so pač naredili račun brez romarjev, ki jih je vsako leto vsaj štirikrat, če ne petkrat manj, kot jih je bilo nekdanj. Bo pa zato bife na spodnji postaji žičnice, ki sodi med najbolj popularne polnočne gostinske hiše novogoriške, še kaj prišel noter, saj nemalokrat veselo obratuje tja v zgodnje jutranje ure. In rdeči stotaki menjavajo v njem lastnike kot za stavo. NIKO LAPAJNE

Od našega sarajevskega dopisnika

Sarajevo, oktobra — Čeprav se Damask severa — tako so v minulem stoletju Turki imenovali Sarajevo, ki so ga po Carigradu imeli za najlepše evropsko mesto — s sodobnimi naselji širi na vse strani Sarajevskega polja, njegovo srce ostajajo nizke kolibe, bajtice in hišice, med njimi pa nekaj večjih kamnitih stavb, na vzhodni strani mesta ob Miljacki. To je po vsem svetu znana Baščaršija, čaršija nad čaršijami, na kateri so nekoč trgovci iz Izamira prodajali imenito svilo, Mlečani so razstavljali naprodaj svečnike izjemne lepote, izdelki iz sarajevske Baščaršije pa so romali po vsem svetu.

Novi časi, nova vsebina

Čaršija nad čaršijami

Konji po sarajevski Baščaršiji ne peketajo več

smejo tja), pa tudi po Sarajevu ne več in tako so šle obrti v pozabo. Čudovito šivanji bosenskih sedel ne potrebuje nihče več, zdaj sedlar namesto njih izdeluje torbice iz skaja, pasove, tokove za otroške pištole in podobno. Opank skorajda ni več videti na nogah, toda ta obrt se je obdržala zaradi tujcev, ki jih otipavajo, ko v grozdu visijo pred delavnico in stare Nemke malce histerično vreščijo: »Ach, so originalni!» Tudi za izvezeno telovniko, ki so del narodne noše, ni bilo pravega zanimanja. Zdaj grede menda malce bolj v promet, kajti marsikatero mladico in razvajeno dekletje odsteje znan denar svojih staršev na mizo, da ga bo oblekla, ko bo šla v disko klub. Ko je pa tako hip!

Na Baščaršiji je zdaj več čevapčičarn, slaščičarn, kavarn, burekčičarn, gostiln, bifejev, lokalov, spelunk, hrano in pekarn kot pa obrtniških delavnic. In v vsaki gost ali dva. Toda nekateri lokalčki so zelo prijetno urejeni. Vojni po kavi se prepleta z v ojem po čevapčičih, turškega medu na kile, sladko pecivo je zloženo v skladovnice, boza (pijčica iz kvasa, sladkorja in vode) se hladi v steklenem valju.

Na Baščaršiji je zdaj več čevapčičarn, slaščičarn, kavarn, burekčičarn, gostiln, bifejev, lokalov, spelunk, hrano in pekarn kot pa obrtniških delavnic. In v vsaki gost ali dva. Toda nekateri lokalčki so zelo prijetno urejeni. Vojni po kavi se prepleta z v ojem po čevapčičih, turškega medu na kile, sladko pecivo je zloženo v skladovnice, boza (pijčica iz kvasa, sladkorja in vode) se hladi v steklenem valju.

Toda od te zanimive četrti trgovcev in rokodelcev je ostalo bore malo iz starih časov Ostala je sicer Gazihusrevbegova džamija, obnovili so Brusabegova (pokrita tržnica, blagovnica), tudi Gazihusrevbegov bezi- stan, celo Morica-han (gostišče s prenočišči), ki je zadnji karavansera (gostišče za karavanske potnike) na Balkanu. Toda Baščaršija ne bo nikoli več tisto, kar je bila pred vdorom Avstrije v Bosno in Hercegovino. Novi časi so ji vtisnili novo dušo. In morda je tako prav, čeprav Sarajevčani iščejo na vse kriplje sredstva za verno zgodovinsko obnovo Baščaršije.

Obrti se menjajo s časom

Na Baščaršiji je bilo nekoč 81 obrti, toda čas je opravil z arakidžiji (izdelovalci kap), z bardakčiji (lončarji) in s havandžiji (rezalci tobaka). Včasih je kar 14 obrtnikov izdelovalo konjeniško opremo za enega jezdeca. Toda konji ne peketajo več po Baščaršiji (tudi motorna vozila ne

Ziviljenja ni konec

Sarajevčani se trudijo Baščaršijo obnoviti zgodovinsko verodostojno. Toda kamni in opeke ne morejo pričarati vsega tistega, kar je minilo. V zgodovinsko posnetih stavbah ne bodo več zaživele obrti, ki so bile potrebne nekoč. Pod napuščmi nizkih streh se meva novo s starim. To se je Baščaršiji vedno dogajalo.

Kadarkoli je čaršija pogorela — in to ni bilo malokrat — nikoli ni bila enako obnovljena. Obrti so stoletja nazaj izumirale in nastajale so nove. Ko so bili v Sarajevu gospodarji Turki, je bila to orientalska čaršija. Ko so vdrli Avstrijci, se je čaršija spremenila. Staro se je pomešalo s novim. Po vojni je bila sprememba še večja. Toda vsaka nova podoba čaršije je ohranjala nekaj starega. Kateri je prava, katerega ustreza zgodovini? Verjetno nobena. Čaršija se je vernomer prilagajala duhu in potrebam svojega časa in zato tudi je, kakršna je sedaj. Prav zaradi tega prilaganja se je ohranila, zato ne bo izumrla, pač pa bo utrjala s časom naprej. Še vedno pa bo potrjevala zapis neke tujeja turista: »Pogosto pustimo del sebe v mestih, ki jih obiščemo, toda v Sarajevu vedno ostane delček našega srca.» Morda tudi zaradi Baščaršije. Takšne, kakršna je. Bogdan Novak

NA SVETOVNEM PRVENSTVU V MEHIKI

Po zmagi Sovjetov nad Japonci Poljaki na prvem mestu lestvice

V ženski konkurenci se borita za naslov SP le SZ in Japonska

MOŠKI Na svetovnem odbojarskem prvenstvu vse bolj preseneča reprezentanca Poljske...

3. NEDELJA: Ogrevanje (tek), specifične vaje, ponovitve teorije glede palic in smuču...

STRELJANJE Goriška strelska družina bo priredila v soboto, 26. t. m. in v nedeljo 27. t. m. ter 3. in 4. novembra turnir v streljanju zračno puško in pištolo...

TELOVADBA NA SVETOVNEM PRVENSTVU Naslov za Turiščevo VARNA, 25. — Sovjetinja Ljudmila Turiščeva je prepričljivo osvojila prvo mesto v mnogobojni na svetovnem telovadnem prvenstvu v Varni...

OBVESTILA ŠD BREG vabi vse otroke do 15. leta starosti iz dolinske občine na otroško telovadbo...

SPDT vabi prosekne otroke na predsmučarski sni trening v nedeljo, 27. okt. Zbirališče ob 10. uri na Kržadi...

AO SPDT obvešča, da se plezalni tečaj prične v nedeljo, 27. okt. Zbirališče na Kržadi na Proseku pri telefonski kabini ob 9. uri...

SPDT obvešča, da se sni trening za otroke 1., 2. in 3. smučarskega razreda prične v nedeljo, 27. okt. na terenu poleg bazoviškega igrišča...

SPDT obvešča, da zaradi nezadostnih prijav odpade tečaj predsmučarske telovadbe za otroke v mestu...

SPDT obvešča, da se tečaj predsmučarske telovadbe v Križu prične v torek, 29. oktobra ob 17. uri. Vodi A. Svagelj. Vaje bodo v Ljudskem domu...

SPDT obvešča, da se v ponedeljek, 28. okt. prične 1. lekcija predsmučarske telovadbe za odrasle (obnem bo sestanelek za dogovor glede urnikov in sprejem novih prijav)...

SPDT obvešča, da zaradi nezadostnih prijav odpade tečaj predsmučarske telovadbe za otroke v mestu...

SPDT obvešča, da se tečaj predsmučarske telovadbe v Križu prične v torek, 29. oktobra ob 17. uri. Vodi A. Svagelj. Vaje bodo v Ljudskem domu...

SPDT obvešča, da zaradi nezadostnih prijav odpade tečaj predsmučarske telovadbe za otroke v mestu...

SPDT obvešča, da zaradi nezadostnih prijav odpade tečaj predsmučarske telovadbe za otroke v mestu...

SPDT obvešča, da zaradi nezadostnih prijav odpade tečaj predsmučarske telovadbe za otroke v mestu...

SPDT obvešča, da zaradi nezadostnih prijav odpade tečaj predsmučarske telovadbe za otroke v mestu...

V TRETJI AMATERSKI NOGOMETNI LIGI NA GORIŠKEM

Mladost-Sovodnje: jutri prvi slovenski derbi v Doberdolu

V obeh vaseh vlada za to tekmo veliko zanimanje

Jutri se bosta v Doberdolu srečali nogometni ekipi Sovodnje in Mladosti. To je prvi letošnji derbi med tema slovenskima ekipama...

Včeraj prireditelj Karpov in Korčoni sta včerajšnji 16. partiji prekinila po 40. potezi. Ob prekinitvi ima Karpov kmeta več.

Če se bo nadaljevala ta tradicija bo torej zmaga šla doberdolski Mladosti.

Kdo ima prednost v tej tekmi? Do sedaj nimata ne Mladost ne Sovodnje točke na lestvici. Ekipi sta namreč dvakrat oboji poraženi v igrišču. Po našem mnenju je sovodnjska ekipa tehnično nekoliko boljše od Doberdolvcev...

Lani sta ekipi zmagali vsaka enkrat (vedno na lastnih igriščih). Če se bo nadaljevala ta tradicija bo torej zmaga šla doberdolski Mladosti.

Turnir prijateljstva za kadete KOSARKA

Po zmagi proti Italsidru borovci še vedno v vodstvu

Borovi člani bodo jutri gostovali v Trzinu

Turnir prijateljstva kadetov Bor — Italsidru 86:72 (39:30) BOR: Žerjal 13, Mazzucca 13, Siega 8, Košta 8, Parovel 12, Perko 4, Volk 2, Ražem 14, Udovič 6, Furlan 6.

SODNIK: Lakovič. PROSTI METI 6:10. Borovi kadeti so na turnirju prijateljstva osvojili novo zmago. Tokrat so naši košarkarji premagali Italsidru. Varovanci Renata Stoklja so bili v težavah le v začetnih minutah tekme, ko so bili gostje dokaj nevarni v napadu...

TEKMI bosta ob vsakem vremenu, sledila bo »paštastava, ob zaključku pa še resnejši pomislek: občinstvo bo imelo v soboto pred očmi kar štiri generacije »trgovcev«...»

LA ROMANA, 25. — Po tretjem dnevu ženskega svetovnega prvenstva v golfu v La Romani (Dominikanska republika) so predstavnici ZDA zanesljivo na prvem mestu.

ZACASNA LESTVICA: 1. ZDA 467, 2. Italija 477, 3. Avstralija 481, 4. Španija 481, 5. Velika Britanija 482, 6. Južna Afrika 482, 7. Švedska 482, 8. Francija 493.

Delovanje ZŠSDI Združenje slovenskih športnih društev v Italiji sporoča, da je nudilo vsem društvom na Tržaškem in Goriškem anketne pole, katere morajo društva vrniti do 10. novembra...

Združenje obvešča, da je najelo strokovne košarkarske filme. Zainteresirana društva lahko prošjo za projekcijo. Za vse informacije se društva lahko obrnejo na urad ZŠSDI v Trstu, Ulica Geppa 9, od 8. do 14. ure, tel. 31119.

NOGOMET

Val optimizma pri Pro Gorizii po nedeljski zmagi

Nedeljska zmaga na domačih tleh proti Dolu je prinesla val optimizma v vodstvu nogometnega kluba Pro Gorizia in tudi med samimi navijači. Goričani so namreč v tej tekmi pokazali nadpovprečno igro na zelo blatnem igrišču...

Včeraj prireditelj Karpov in Korčoni sta včerajšnji 16. partiji prekinila po 40. potezi. Ob prekinitvi ima Karpov kmeta več.

Če se bo nadaljevala ta tradicija bo torej zmaga šla doberdolski Mladosti.

Kdo ima prednost v tej tekmi? Do sedaj nimata ne Mladost ne Sovodnje točke na lestvici. Ekipi sta namreč dvakrat oboji poraženi v igrišču...

Lani sta ekipi zmagali vsaka enkrat (vedno na lastnih igriščih). Če se bo nadaljevala ta tradicija bo torej zmaga šla doberdolski Mladosti.

Turnir prijateljstva za kadete KOSARKA

Po zmagi proti Italsidru borovci še vedno v vodstvu

Borovi člani bodo jutri gostovali v Trzinu

Turnir prijateljstva kadetov Bor — Italsidru 86:72 (39:30) BOR: Žerjal 13, Mazzucca 13, Siega 8, Košta 8, Parovel 12, Perko 4, Volk 2, Ražem 14, Udovič 6, Furlan 6.

SODNIK: Lakovič. PROSTI METI 6:10. Borovi kadeti so na turnirju prijateljstva osvojili novo zmago. Tokrat so naši košarkarji premagali Italsidru...

TEKMI bosta ob vsakem vremenu, sledila bo »paštastava, ob zaključku pa še resnejši pomislek: občinstvo bo imelo v soboto pred očmi kar štiri generacije »trgovcev«...»

LA ROMANA, 25. — Po tretjem dnevu ženskega svetovnega prvenstva v golfu v La Romani (Dominikanska republika) so predstavnici ZDA zanesljivo na prvem mestu.

ZACASNA LESTVICA: 1. ZDA 467, 2. Italija 477, 3. Avstralija 481, 4. Španija 481, 5. Velika Britanija 482, 6. Južna Afrika 482, 7. Švedska 482, 8. Francija 493.

Delovanje ZŠSDI Združenje slovenskih športnih društev v Italiji sporoča, da je nudilo vsem društvom na Tržaškem in Goriškem anketne pole, katere morajo društva vrniti do 10. novembra...

Združenje obvešča, da je najelo strokovne košarkarske filme. Zainteresirana društva lahko prošjo za projekcijo. Za vse informacije se društva lahko obrnejo na urad ZŠSDI v Trstu, Ulica Geppa 9, od 8. do 14. ure, tel. 31119.

KONJSKI ŠPORT

Časnikarji na sulkyjih

Nastopili bodo v finalni dirki vsedravnega tekmovanja

Italijanski časnikarji, ki se udeležujejo v konjskem športu, bodo imeli 27. t. m. v Trstu (na Montebellu) finalno tekmovanje, katerega organizira skupina Zdrženja italijanskih športnih časnikarjev Furlanije-Juljske krajine, skupno z upravo dirkališča Montebello, deželno ustanovo, vladnim komisariatom, tržaško in miljsko turistično ustanovo itd. Prireditelji tekmovanja so pripravili tudi okroglo mizo z naslovom: »Konj, osebnost nedelje«. Okrogla miza bo danes v časniškem krožku v Trstu (ob 10.30). Sodelovalce bodo videli osebnosti deželnega športnega, kulturnega in umetniškega sveta. Svoj nastop na tekmovanju v Trstu so že zagotovili časnikarji iz vse Italije. Tržaške barve bo branil Re David. ki bo nadomestil obbolelega Borisa Persoglio. Prireditve se bo udeležil tudi predsednik Zdrženja italijanskih športnih časnikarjev Crespi, skupno s tajnikom Gineprom.

Če se bo nadaljevala ta tradicija bo torej zmaga šla doberdolski Mladosti.

Kdo ima prednost v tej tekmi? Do sedaj nimata ne Mladost ne Sovodnje točke na lestvici. Ekipi sta namreč dvakrat oboji poraženi v igrišču...

Lani sta ekipi zmagali vsaka enkrat (vedno na lastnih igriščih). Če se bo nadaljevala ta tradicija bo torej zmaga šla doberdolski Mladosti.

Turnir prijateljstva za kadete KOSARKA

Po zmagi proti Italsidru borovci še vedno v vodstvu

Borovi člani bodo jutri gostovali v Trzinu

Turnir prijateljstva kadetov Bor — Italsidru 86:72 (39:30) BOR: Žerjal 13, Mazzucca 13, Siega 8, Košta 8, Parovel 12, Perko 4, Volk 2, Ražem 14, Udovič 6, Furlan 6.

SODNIK: Lakovič. PROSTI METI 6:10. Borovi kadeti so na turnirju prijateljstva osvojili novo zmago. Tokrat so naši košarkarji premagali Italsidru...

TEKMI bosta ob vsakem vremenu, sledila bo »paštastava, ob zaključku pa še resnejši pomislek: občinstvo bo imelo v soboto pred očmi kar štiri generacije »trgovcev«...»

LA ROMANA, 25. — Po tretjem dnevu ženskega svetovnega prvenstva v golfu v La Romani (Dominikanska republika) so predstavnici ZDA zanesljivo na prvem mestu.

ZACASNA LESTVICA: 1. ZDA 467, 2. Italija 477, 3. Avstralija 481, 4. Španija 481, 5. Velika Britanija 482, 6. Južna Afrika 482, 7. Švedska 482, 8. Francija 493.

Delovanje ZŠSDI Združenje slovenskih športnih društev v Italiji sporoča, da je nudilo vsem društvom na Tržaškem in Goriškem anketne pole, katere morajo društva vrniti do 10. novembra...

Združenje obvešča, da je najelo strokovne košarkarske filme. Zainteresirana društva lahko prošjo za projekcijo. Za vse informacije se društva lahko obrnejo na urad ZŠSDI v Trstu, Ulica Geppa 9, od 8. do 14. ure, tel. 31119.

27. T.M. V TRSTU

DOMAČI ŠPORT

DANES SOBOTA, 26. oktobra 1974

NOGOMET 3. AMATERSKA LIGA 14.30 pri Sv. Sergiju De Macori — Olimpija ZACETNIKI 15.30 v Štandrežu Juventusina — Torriana

OBDOJKA MLADINKE 20.30 v Dolini Breg — Sloga

JUTRI NEDELJA, 27. oktobra 1974

NOGOMET 2. AMATERSKA LIGA 14.30 na Bazovici Zarja — Duino

14.30 v Štandrežu Juventusina — Portuale 14.30 v Križu Vesna — Primorje

3. AMATERSKA LIGA 14.30 v Doberdolu Mladost — Sovodnje

12.30 pri Sv. Alojziju Esperia SL — Union 14.30 v Dolini Breg — CGS

10.00 na Padričah Roianese — Primorec 14.30 na Padričah Gaja — Sampvito

MLADINCI 11.15 stadion «1. maj» Union — Roianese

10.00 na Bazovici Zarja — Glarizole 12.45 v Križu Vesna — Costalunga

9.00 na Proseku Primorje — Primorec NARAŠČANIKI 10.15 na Opčinah Op. Supercaffe — Vesna

12.30 na Proseku Primorje — Lib. Sv. Marko 12.45 stadion «1. maj» Union — De Macori

13.00 v Dolini Breg — Rosandra 10.00 v Štandrežu Juventusina — Virtus

KOŠARKA PRIJATELJSKA TEKMA 9.00 v Trzinu POM — Bor (člani)

POJUTRIŠNEM PONEDELJEK, 28. oktobra 1974

OBDOJKA MLADINKE 19.30 v Trstu, stadion «1. maj» Bor — Kontovel

TENIS PRIJATELJSKO SREČANJE 10.00 na Padričah Gaja — Slovan (Ljubljana)

Janko Perat UMIRA OČI ČAS 10. Se dva dni sem počival. Če me sestre niso vodile na preiskave z raznimi električnimi napravami, sem večinoma ležal. Merile so mi delovanje srca, mišic, organov in kaj vem, kaj še. Včasih so me vsega zapletle v električne žice, pri tem pa so se držale resno, skrivnostno in stila pomembno. Tretji dan zjutraj pa mi je sestra naročila, naj se od devetih oglašim pri zdravniku, ki me je bil pregledal.

«Vi ne spadate med povprečne. Nadaljujte, prosim!» «Ne, mi v komandosov nismo povprečni. Predvsem smo vsi prostovoljci, ki se zavedamo svojih nalog in nevarnosti. Povprečje je kaj kmalu odpovedali. Sicer so že inštruktorji postarbeli, da so se povprečnih in podpovprečnih znebili. Pri nas so se močno potrudili, da bi nas osvobodili predsodkov.» «Kakšnih predsodkov?» «Da smo ljudje in ne zveri.» «Kako vam je uspelo vzvičljanje, da bi se počutili kot zveri? Je to vam uspelo?» «Trudil sem se pač. Trudil zato, da bi se lahko uspešneje boril proti Nemcem. Sicer pa ne vem, ali mi je povsem uspelo. Očitno ne. Sami vidite, da...» «Dobro. Predvideva k stvari! Kdaj ste prvič občutili, da je težko biti zver, kot temu sami pravite?» «Ko sem podvomil, ali je Nemeček, ali je bil tisti Nemeček tudi zver.» «Konkretno! Kdaj in kako.» «Komandosi si tedaj, kadar smo v akciji, vedno pomagamo med seboj. Zato se pri bolj ali manj težkih, zoprnih ali nevarnih podvigih tudi vrstimo, tako da se ne obeden ne more izmakniti. Pred dobrimi tremi tedni smo imeli nalogo potihoma zavzeti lesen most čez pritok reke Songro. Tedaj je prišla vrsta name. Tih naj bi spravljal s poti stražarja na mostu. In...» «In?» «No, dejanje mi je uspelo, kakor se spodobi. Tako bi namreč rekli tisti, ki so nas učili. Toda videl sem njegov obraz, njegove oči...» «No?» «Bil je še tako mlad, z otroškimi obrazom. In imel je oči... plave oči... ki so me očitožale gledale... kot oči smrtno ranjene srne... Nič zlobe ni bilo v njegovih očeh, le oči in obtožba. Tega pogleda nisem več pozabil. Ko se je stražar zrušil,

podzavest. Ni treba pozabiti, ampak razumeti. Razumeti je treba neizbežnost posameznih dejanj, posameznih dogodkov. Razumeti morate ta čas, ki je tako krut, da se ne ozira na čustvanje posameznikov. Vse to pa ne more večno trajati! Prihodnje leto ali še prej bo te vojne gotovo konec.» «Toda zakaj moramo prav mi toliko prestajati?» «Zakaj? Ne vem. Nikdar se ne prepričajte samopomilovanju! Tale vaš vzklik mi ni všeč. Sicer pa je res, da vsak človek rodi s krikom. Vse življenje je pravzaprav bolj ali manj pritejan krik.» «Oprostite, najbrž sem res nekoliko zmeden. Res ne vem, zakaj sem to rekel.» «Vse bo dobro. Prepričan sem, da se vam bodo živci kmalu popravili. Nekaj uselidine vam sicer utegne ostati v podzavesti. Vračala se bo v podobi sanj. A naj vas ne vznemirja! Tudi to mline ali vsaj izgubi ostrino. Utegne se ponoviti v kasnejših letih, vendar v nedolžnejši obliki. Seveda, če ne pride do podobnih ponovitev.» «Dobro, gospod doktor. Toda dovolite mi vprašanje, ki je sicer absurdno in se vam zato že vnaprej opravičujem. Kaj naj storim, da ne pride do ponovitve? Vojne ne morem ustaviti!» «Ne, tega res ne. Toda lahko predlagam, da vas iz komandosov prestavimo v zaledje.» «Ne, nikar! Za zdaj še ne, gospod doktor. Sam sem si izbral drugo delo, in to popolnoma prostovoljno. Sram mi me bilo oditi v zaledje.» «Kakor veste. Zanimljivo vas bom predlagal za okrevanje v Helwanu, v Egiptu. Tam so zdravniki vrelci, ki vam bodo pomagali. Zdravilišče je sicer namenjeno le oficirjem, vendar upam, da bodo za podoficirja komandosov naredili izjemo. Prav posebej vas bom priporočil. Medtem pa počivajte in še naprej jemljite zdravila kakor doslej. Dokler jih bodo jemali, tudi sanj ne bo. No, mislim, da sva se pomnila. Mnogo sreče!» (Nadaljevanje sledi)

«Vi ne spadate med povprečne. Nadaljujte, prosim!» «Ne, mi v komandosov nismo povprečni. Predvsem smo vsi prostovoljci, ki se zavedamo svojih nalog in nevarnosti. Povprečje je kaj kmalu odpovedali. Sicer so že inštruktorji postarbeli, da so se povprečnih in podpovprečnih znebili. Pri nas so se močno potrudili, da bi nas osvobodili predsodkov.» «Kakšnih predsodkov?» «Da smo ljudje in ne zveri.» «Kako vam je uspelo vzvičljanje, da bi se počutili kot zveri? Je to vam uspelo?» «Trudil sem se pač. Trudil zato, da bi se lahko uspešneje boril proti Nemcem. Sicer pa ne vem, ali mi je povsem uspelo. Očitno ne. Sami vidite, da...» «Dobro. Predvideva k stvari! Kdaj ste prvič občutili, da je težko biti zver, kot temu sami pravite?» «Ko sem podvomil, ali je Nemeček, ali je bil tisti Nemeček tudi zver.» «Konkretno! Kdaj in kako.» «Komandosi si tedaj, kadar smo v akciji, vedno pomagamo med seboj. Zato se pri bolj ali manj težkih, zoprnih ali nevarnih podvigih tudi vrstimo, tako da se ne obeden ne more izmakniti. Pred dobrimi tremi tedni smo imeli nalogo potihoma zavzeti lesen most čez pritok reke Songro. Tedaj je prišla vrsta name. Tih naj bi spravljal s poti stražarja na mostu. In...» «In?» «No, dejanje mi je uspelo, kakor se spodobi. Tako bi namreč rekli tisti, ki so nas učili. Toda videl sem njegov obraz, njegove oči...» «No?» «Bil je še tako mlad, z otroškimi obrazom. In imel je oči... plave oči... ki so me očitožale gledale... kot oči smrtno ranjene srne... Nič zlobe ni bilo v njegovih očeh, le oči in obtožba. Tega pogleda nisem več pozabil. Ko se je stražar zrušil,

ŠOPAD MED JORDANIJO IN PALESTINCI V OSPREDJU RAZPRAVE

Odprtje arabske konference na vrhu v znamenju hudih notranjih sporov

Popolna podpora arabskih držav gibanju za osvoboditev Palestine

Predsednik Sadat za postopno reševanje bližnjevzhodnega vprašanja

RABAT, 25. — Potem ko je sinoči kazalo, da se bo srečanje med zunanjimi ministri arabskih držav razbilo, so v teku dolge nočne razprave le dosegli sporazum. Gre za dokaj nestabilen sporazum, ki pušča mnogo senc na nekaterih točkah, ki pa so omogočili, da se bo jutri srečanje državnih poglavarjev začelo brez večjih zastojev in ob navzočnosti predstavnikov vseh 21 držav, članic arabske zveze.

Prisotni bodo poglavarji vseh arabskih držav, razen iraškega predsednika El Bakra in libijskega voditelja Gedafigija, ki ju zastopata iraški podpredsednik Husein in libijski veleposlanik v Bruslju Al Atrās. Navzoči bodo vsi drugi, od Sadata do Feisala, od Asada do Bumediene. Navzoča bosta predvsem protagonista spora, ki je grozil, da bo povzročil hud razkol v arabskem taboru, jordanski kralj Husein in pa predsednik organizacije za osvoboditev Palestine Jaser Arafat.

Sporazum, ki so ga predstavniki arabskih držav dosegli v razburjeni nočni seji, ki je trajala od prvih jutranjih ur, zagotavlja, da mora vsak najmanjši kos osvobojene ozemlja pripasti zakonitemu lastniku, se pravi palestinskemu ljudstvu. Resolucija torej odreja Jordaniji pravico, da zastopa Palestince, pravico, ki si jo je kralj Husein lastil vrsto let, kar je povzročilo ne malo razprtij in spopadov med njim in predstavniki osvobodilnega gibanja palestinskega ljudstva. Resolucija nadalje poudarja pravico gibanja za osvoboditev Palestine, da postavi svojo suvereno nacionalno oblast nad vsakim delom osvobojenega področja ter obvezuje druge arabske države, da nudijo čim večjo pomoč borbi palestinskega ljudstva.

Do sporazuma je prišlo kot smo dejali po dramatični nočni seji. Sinoči je kazalo, da je enotna fronta arabskih držav popolnoma razbita. Palestinska delegacija se ni udeležila uradnega kosila in je sklicala tiskovno konferenco, na kateri je zelo ostro obtožila večino arabskih držav, da zanemarjajo palestinsko vprašanje. Zastopnik palestinske delegacije je dejal, da so Palestinci naveličani odlašanja ter da so pripravili takoj odpotovati iz Rabata. Katere so države, ki odlašajo z reševanjem prečnega palestinskega vprašanja, niso povedali, domnevajo pa, da gre za Saudsko Arabijo, Maroko in Kuvajit, države, ki so bolj kot druge vezane na Združene države Amerike. Ko so Arafata, ki je ostal v Bejrutu, obvestili o noteuku dogodka, je sklicel takojšnjo sejo vodstva palestinske osvobodilne organizacije, medtem ko je v Rabatu kralj Hasan sprejel Palestince. Poseg maroškega kralja je bil kot kaže odločen, tako da je najprej svet osmerice, nato na se svet zunanjih ministrov sprejel soglasno, razen Jordanije, resolucijo, ki podpira organizacijo za osvoboditev Palestine.

Medtem je tunizjski predsednik Burgiba odpotoval v Rabat, kjer se bo jutri udeležil odprtja konference na vrhu. Burgiba, ki ima 72 let, je najstarejši arabski državni poglavar. Njegova stališča so znana: popolna podpora palestinskemu gibanju ter

NABIRALNA AKCIJA JUGOSLOVANSKEGA RK

Predlog za konkretno pomoč poplavljenecem

Konferenca mest Jugoslavije za sprejem ukrepov za trajno rešitev vprašanja poplav

ZAGREB, 25. — Po podatkih, ki so jih podali na današnji skupni seji izvršnega odbora predsedstva republiške konference socialistične zveze in tajništva predsedstva konference Zveze sindikatov Bosne in Hercegovine je v 14 občinah severne Bosne poplavljenih 6.500 hiš, 750.000 ha zemlje, med njimi 47.000 ha njiv in 345 km cest. Prebivalcem poplavljenega področja je treba čimprej poslati ustrezno pomoč. V ta namen bo Rdeči križ sprožil nabiralno akcijo. S sestanka je bil poslan predlog zveznemu in republiškem izvršnemu svetu, da proučita možnosti dodelitve finančne pomoči prizadetim občanom in da se prouči možnost podpisa, oziroma odlaganja vračanja kreditov in sprejema zakon o ustanovitvi sklada solidarnosti za odpravo škode od elementarnih nesreč. Socialistična zveza in sindikati zahtevajo, da se mobilizirajo vse razpoložljive sile za pobiranje koruze in drugih kmetijskih pridelkov na poplavljenem področju.

Predsedstvo stalne konference mest Jugoslavije je z današnje seje pozvalo vsa mesta in občine, članice konference, da nudijo pomoč za odstranjevanje posledic zadnjega potresa v Sloveniji in poplav na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Člani stalne konference mest so poudarili, da je nastopil čas, da se trajno reši vprašanje zaščite od poplave, kajti štiri poplave na teh pod-

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

ŠTIRJE MINISTRI PRISILJENI K Odstopu

Van Thieujev režim v vedno večji stiski

Čistka v krogih vojske: obrambno ministrstvo odslovilo tristo sedemdesetdeset častnikov, ki so imeli na plačilnih seznamih neobstoječe vojake

SAIGON, 25. — Thieujeva oblast, ki se je po pariškem sporazumu, podpisanem pred dvajsetimi meseci, čedalje bolj utrjevala, se je začela v svojem komentaru o odstopu štiri članov južnovietnamske vlade. Odstop je prav gotovo povzročil pritisk hude opozicije katoličanov in budistov. Opozicijski časopisi so že dalj časa obtoževali vlado in obzorožene sile podkupovanja. Van Thieu je reagiral ostro in grobo: v zadnjem tednu je kar 17-krat ukazal zapleniti časopise, ki so ga obtoževali. V zadnjih dneh pa je opozicija zahtevala glavo ministra za informacije Hoang Duc Nhaja, ki je eden od štirih ministrov, ki so odstopili.

Gre vsekakor za zmago skupne borbe tisočev Vietnamcev proti skorumpiranemu Thieujevemu režimu v znamenju odpora proti dolgotrajni vojni, ki je državo popolnoma izčrpala. Na odstop dela Thieujeve vlade je nedvomno vplivala odločitev ameriškega kongresa, ki je skrcil za polovico sklad, ki ga je predsednik Ford zahteval za Vietnam. Kaže, da bo kongres v prihodnjih dneh ta finančna sredstva še skrcil. Da bi si zagotovil nadaljnjo podporo Bele hiše, brez pomoči katere je njegov režim obsojen na propad, je Thieu moral pokazati dobro voljo in odsloviti tiste ministre, ki so bili najbolj zapleteni v umazane posle režima. Sedaj bo na vrsti prenosna vlada, imena novih ministrov pa bodo proglasili še pred 1. novembrom, vietnamskim državnim praznikom.

Voditelji opozicije pa nikakor niso zadovoljni s prenosno. Vodja gibanja proti podkupovanju je izjavil, da njihov cilj ni zamenjava ljudi, temveč korenita sprememba politike. Vu Van Mau, vodja študentskega gibanja za nacionalno pomiritev, je bil še bolj oster. Naš cilj je, dejal je, odstop predsednika Thieuja in ne njegovih sodelavcev. Odstavljeni minister za informacije Nha je bratranec predsednika Thieuja. Ima 32 let, obtožujejo pa ga skupaj s Thieujem, z njegovimi ženo in z vrsto drugih sorodnikov, da si je v zadnjih letih nabral ogromno bogastvo, da je prekupeval z opijem, da je spekuliral z rižem in umetnimi gnojili.

Na dnevnem vedu političnega življenja v Južnem Vietnamu je tudi škandal v katerega so zapleteni visoki častniki, ki so imeli na svojih plačilnih seznamih neobstoječe vojake, za katere pa so pobirali plačila. Zaradi tega škandala je obrambno ministrstvo bilo prisiljeno odsloviti 377 častnikov, med katerimi je 20 polkovnikov in 101 podpolkovnik. Čistka vsekakor ne zadeva visokih vojaških krogov, ki so tesno povezani z obstoječim režimom. Prizadeji častniki bodo morali zapustiti službo 1. novembra.

Opozicija je sicer zahtevala tudi kaznovanje generala Vinh Nghija, poveljnika vojskega področja, ki obsega Mekongovo delto, ki je kot kaže, imel na svojih plačilnih seznamih kar 36 tisoč neobstojećih vojakov. General Nghi se zagovarja, češ da gre za dezertarje, ki jih še ni utegnili zbrisati s plačilnih seznamov.

Nekateri politični opazovalci menijo, da sodita vladna prenosna in čistka v vojski v okvir neustavljivega procesa, ki bo pripeljal do Thieujevega padca. Njegov drugi predsedniški mandat se bo iztekel čez eno leto in kaže, da je v sedanjem političnem položaju nemogoče, da bi ponovno kandidiral, kot je še pred kratkim izjavil. Edino vprašanje je, če bo zdržal do oktobra, spričo čedalje osterjega pritiska in nasprotovanja opozicije in seveda borbe južnovietnamskih partizanov.

TRŽASKI DNEVNIK

Današnje proslave 20. obletnice povratka Italije

Ob 20. obletnici povratka Italije v Trst bodo danes dopoldne ob 9.30 svečano razobesili zastavo na Trgu Unità ob prisotnosti vojaških oddelkov tržaskoga vojnega okrožja. Ob 10. uri bo izredna seja tržaskoga občinskega sveta, na kateri bosta govorila župan Spaccini in predsednik deželnega odbora Comelli, prisoten pa bo tudi minister za stike z deželami Toros.

V sredo celodnevna stavka gradbincev

Sindikalne organizacije gradbincev so izdale poročilo, v katerem pozivajo gradbene delavce, naj se udeležijo stavke, ki so jo napovedale za sredo, 30. oktobra. Gradbinčarji se namreč že dalj časa borijo za boljše delovne pogoje ter za obvarovanje delovnih mest, ki so spričo naraščajoče krize v gradbenem sektorju in nevarnosti. Obenem zahtevajo, da bi parlament sprejel zakon, ki bi zajamčil letne plače. Tem zahtevam se pridružuje še zahteva po najnižih posegih za rešitev hude krize javnih in družbenih gradenj za zagotovitev vseh potrebnih družbenih infrastruktur, kot so bolnišnice, šole, otroški vrtci ter o. t. r. troške jasli.

Za sredo so sindikalne organizacije poleg celodnevnih stavke napo-

Protiameriške demonstracije na Cipru

V Nikoziji so stvelili študentje, pripadniki grške narodnostne skupnosti na otoku, demonstrirali proti ameriški politiki na Sredozemlju in proti potovanju državnega tajnika Kissingerja v nekatere evropske in azijske države

S POSREDOVANJEM BIVŠEGA GANGSTERJA COHENA

Patricio Hearst so našli v kanadskem obmejnem mestu

Najdbo je potrdil kanadski radio - FBI je stalno zasledoval razplet iskanja milijonarjeve hčerke

MONTREAL, 25. — Radio Kanada je sporočil, da so večeraj v poznih večernih urah našli v nekem kanadskem mestu v bližini meje z ZDA Patricio Hearst, hčerko znane ameriškega založnika, ki so jo v februarju letos ugrabili pripadniki simbiotske organizacije.

Kot je znano, so simbiotisti ugrabili Patricio v vili pri Berkeleyju, kjer je bila s svojim zarocencem. Pozneje so oblasti prejele magnetofonske posnetke iz katerih je bilo menda razvidno, da je Patricia sprejela ideološke teze simbiotske osvobodilne vojske ter se je baje udeležila napada na neko bančno ustanovo. Po fotografiranih posnetkih je policija menila, da je bila dekle oborožena z brozostrelko prav Patricia Hearst. Pozneje je prišlo v Los Angelesu do spopada med policisti in skupino borcev simbiotske organizacije. Pri tem spopadu so padli poglavar skupine ter nekateri drugi člani, ki so bili zelo vplivni v organizaciji. Oblasti so celo domnevale, da je v boju padla tudi Patricia.

Sedaj je prišlo do nenadnega prevrata. Kot smo poročali v uvodnem odstavku, so v Kanadi sporočili, da so Patricio našli v nekem kanadskem obmejnem mestu. Vest kot taka, ne preseneča, saj jo je objavil že vnaprej ameriški list «Los Angeles times», in sicer na podlagi izjav znane telekronistične kalifornijske radiotelevizijske družbe KPIX Marilyn Bakerjeve.

Kaj je pravzaprav resničnega glede izjav Bakerjeve in kalifornijskega lista, se ne ve, gotovo je le to, kar potrjujejo kanadske oblasti. Ta navajanja pa potrjujejo domneve ameriških virov.

Iz pričevanja kalifornijske telekronistične izhaja, da se je Hearstova družina povezala takoj po ugrabitvi hčerke z bivšim gangsterjem Mickeyem Cohenom, ki je pred 30 oziroma 40 leti ustreljal v Los Angelesu. Cohen je sedaj splošnovan človek, ki se ne ukvarja več s kriminalno dejavnostjo.

Res pa je, da je Mickey izkoristil svoje osebne vezi ter baje ugotovil, da je bila Patricia Hearst v zadnjem času v Los Angelesu skupaj z Billom in Emilyjo Harrisovo, ki sta tudi pripadnika simbiotske osvobodilne vojske.

Ta se nehajo objektivni izsledki vsega dogajanja. V začetku tega meseca so se v restavraciji nekakega luksuznega hotela v Los Angelesu srečali Randolph Hearst, njegova žena ter družinski pravni zastopnik in bivši gangster. Na srečanju se je v glavnem govorilo o Patriciji. Kakšno viogo je pri odkritju bivšašica milijonarjeve hčerke odigral Cohen, se ne ve. Gotovo pa je, da je takoj po ugrabitvi ponudil svoje usluge Hearstovi družini. Nadaleje je tudi gotovo, da ima skoraj prijateljske odnose z odvetočnim ameriškega mogotca.

Pri vseh teh operacijah je bila ameriška policija FBI stalno navzoča. Zelo verjetno je, da je ravnila zelo poveljno, ker je pač šlo za hčerko zločinca, ki velja toliko dohtarjev kot kilogramov tehta in še več. Ko so krajevni policisti zaznali bivašega gangsterja in Hearstove pri pogovoru ter jih skušali legitimirati, so se intervirali zvezni policisti, ki so svojim krajevnim kolegom pojasnili, da gre za čisto «zakonito» srečanje.

Sedaj se postavlja vprašanje, kaj bo v bodoče s Patricio. Bo ostala v Kanadi, ali se bo prostovoljno vrnila v domovino na dom svojih staršev? O tem še ni nič znanega.

Furceva umrla

MOSKVA, 25. — Danes je umrla Jekaterina Furceva, ki je bila polnih 14 let minister za prosveto. Furceva je bila stara 64 let, umrla pa je zaradi srčne kapi. Njena življenjska pot je bila polna s trnjen. Bila je hčerka tekstilnega delavca in je morala s štirinajstim letom opustiti študije ter se zaposliti v industriji. Šele nekaj let pred vojno ji je partija omogočila nadaljevanje študijev, tako da se je diplomirala v kemičnih vedah. Med vojno je sodelovala pri obrambi Volgograda (Stalingrad) ter je prejela čin polkovnika. V času uprave Hruščova je njen vpliv zrasel do tolikšne stopnje, da je postala minister za prosveto. Niti strmolnjenjave njegove visokega zaščitnika ni prizadelo ter je do sedaj vodila zahtevni resor prosvete in kulture v SZ. Na zadnjih volitvah ni bila več izvoljena v vrhovni svet. Bila je poročena s poklicnim diplomatom Firjubinom.

Grško sodišče obsodilo osem jehovecev

ATENE, 25. — Grško vojaško sodišče je obsodilo osem jehovecev («Jehove priče») na kazni od sedem do dvajset let zapora, ker se niso odzvali ukazu o splošni mobilizaciji v prejšnjem mesecu. Solunsko vojaško sodišče je obsodilo tri mladeniče na 20 let zapora, dva na 17 let, dva na 16 in enega na sedem let. Vojaške oblasti so vpoklicale prizadete v vojsko v letošnjem juliju, ko je grozila vojna s Turčijo. Obsojenci so vložili priziv proti raz-

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	670,—
Funt sterling	1556,—
Švicarski frank	233,90
Francoski frank	141,40
Nemška marka	258,75
Avstrijski šiling	36,35
Dinar dobni	37,50
drobni	37,50

MENJALNICA vseh tujih valut